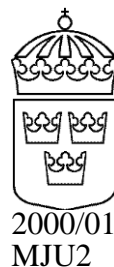


Miljö- och jordbruksutskottets betänkande

2000/01: MJU2

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med
anslutande näringar



Sammanfattning

I detta betänkande behandlas förslagen i budgetpropositionen för år 2001 om anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, jämte 75 motionsyrkanden. Riksdagen har den 22 november 2000 fastställt utgiftsramen för utgiftsområdet till 13 677 015 000 kr.

Utgiftsområdet omfattar 35 anslag fördelade på sju politikområden. Det mest omfattande av dessa är Livsmedelspolitikområdet som omfattar i första hand verksamhet som avser jordbruks- och trädgårdsnäringarna, fiskerinäringen samt livsmedel. Övriga politikområden är Landsbygdspolitik, Djurpolitik, Samepolitik, Skogspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Regeringens förslag om medelsanvisning på anslag m.m. tillstyrks. Anslagna medel för utgiftsområdet ökar därmed med ca 3,94 miljarder kronor jämfört med budgetåret 2000. Utgifterna inom utgiftsområdet har ökat kontinuerligt sedan Sverige blev medlem i EU och är nu mer än dubbelt så höga jämfört med åren före EU-medlemskapet (löpande priser). Till stor del förklaras detta av att ett antal nya EU-stöd införts åren 1996–2001. Den tillfälliga nedgången i utgifterna år 2000 är följden av en senare utbetalning av arealstödet inom jordbruket. Ungefär 62 % av utgifterna finansieras från EG-budgeten. Merparten av EU-stödet avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör det nya landsbygdsprogrammet och den nya strukturplanen för fiskerinäringen i Sverige.

När det gäller prioriteringar för år 2001 innebär regeringens förslag bl.a. att 35 miljoner kronor per år under tre år avsätts för forskning om ekologisk produktion. Ytterligare 11 miljoner kronor används för att förstärka åtgärderna för bekämpning och kontroll av smittsamma djursjukdomar. Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) får sammanlagt 5 miljoner kronor för forskning och vetenskapligt utvecklingsarbete kring frågor av betydelse för omställningen av jordbruket mot mer ekologisk produktion. Till Livsmedelsverket ges 2 miljoner kronor extra per år under tre år till studier om säkra ekologiska livsmedel och kost helt eller delvis baserad på ekologiska livsmedel. 5 miljoner kronor avsätts för inrättande av en trädgårdsnäringsfond till stöd för näringen, t.ex. när det gäller FoU-verksamhet.

Nya mål föreslås inom politikområdena Djurpolitik, Livsmedelspolitik, Landsbygdspolitik och Samepolitik.

Med anledning av två motioner (m, c) föreslår utskottet att regeringen får disponera anslaget 43:7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m. för att möjliggöra en kompensering för den senarelagda utbetalningen av arealersättning. När det gäller jordbrukets yttre rationalisering föreslår utskottet med anledning av tre motioner (s, kd, c) att bidraget till jordbrukets rationalisering inte bör begränsas till enbart tidigare beslutade åtgärder utan även få användas till nya omarronderingsprojekt. Vidare föreslår utskottet med anledning av två motioner (kd, m, c, fp och mp) att regeringen, mot bakgrund av en aviserad informationssatsning om samerna som ursprungsfolk i Sverige och om samisk kultur, under år 2001 återkommer till riksdagen med en redogörelse för satsningens närmare utformning och med förslag om finansiering. Övriga motioner avstyrks.

I betänkandet finns 11 reservationer och 3 särskilda yttranden.

Proposition 2000/01:1

Regeringen har i proposition 2000/01:1 utgiftsområde 23 föreslagit

1. att riksdagen godkänner de föreslagna målen för politikområdena Djurpolitik (avsnitt 4.3), Livsmedelspolitik (avsnitt 5.3), Landsbygdspolitik (avsnitt 6.3) och Samepolitik (avsnitt 7.3),

2. att riksdagen godkänner att Statens jordbruksverk skall ha tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för EU-verksamhet i Riksgäldskontoret på 5 500 000 000 kr (avsnitt 5.8.1),

3. att riksdagen godkänner vad som anförts om en utvecklingsfond för trädgårdsnäringen (avsnitt 6.8.3 och 6.8.4),

4. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, i fråga om ramanslaget 42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 5 600 000 kr under 2002 (avsnitt 4.8.3),

5. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, i fråga om ramanslaget 42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 5 000 000 kr efter 2001 (avsnitt 4.8.5),

6. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, i fråga om ramanslaget 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m., fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 4 600 000 000 kr under 2002 (avsnitt 5.8.5),

7. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, i fråga om ramanslaget 43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 1 600 000 kr under 2002 (avsnitt 4.8),

8. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, i fråga om ramanslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, fatta beslut om stöd som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 2 950 000 000 kr efter 2001 (avsnitt 6.8.1),

9. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, i fråga om ramanslaget 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 3 515 000 000 kr efter 2001 (avsnitt 6.8.2),

10. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, i fråga om ramanslaget 45:1 Främjande av rennäringen m.m., fatta beslut om stöd som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 8 000 000 kr efter 2001 (avsnitt 7.7),

11. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, i fråga om ramanslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad: Forskning och kollektiv forskning, fatta beslut om stöd som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 140 000 000 kr efter 2001 (avsnitt 8.1.2),

12. att riksdagen för 2001 anvisar anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt följande uppställning:

Skogspolitik

41:1 Skogsvårdsorganisationen; ramanslag; 290 056 000 kr,

41:2 Insatser för skogsbruket; ramanslag; 180 700 000 kr,

41:3 Internationellt skogssamarbete; ramanslag; 1 405 000 kr,

41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning; ramanslag; 6 000 000 kr,

Djurpolitik

42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt; ramanslag; 93 706 000 kr,

42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen; obetecknat anslag; 85 753 000 kr,

42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder; ramanslag 22 303 000 kr,

42:4 Centrala försöksdjursnämnden; ramanslag; 8 283 000 kr,

42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar; ramanslag; 90 950 000 kr,

42:6 Ersättningar för viltskador m.m.; ramanslag; 71 000 000 kr,

Livsmedelspolitik

43:1 Statens jordbruksverk; ramanslag 300 456 000 kr,

43:2 Statens utsädeskontroll; ramanslag; 1 073 000 kr,

43:3 Statens växtsortnämnd; ramanslag; 1 449 000 kr,

43:4 Bekämpande av växtsjukdomar; ramanslag; 2 629 000 kr,

- 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m.; ramanslag; 5 269 500 000 kr,
- 43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter; ramanslag; 1 526 000 000 kr,
- 43:7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m.; ramanslag; 79 700 000 kr,
- 43:8 Fiskeriverket; ramanslag; 66 516 000 kr,
- 43:9 Strukturstöd till fisket m.m.; ramanslag; 30 890 000 kr,
- 43:10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.; ramanslag 80 000 000 kr,
- 43:11 Fiskevård; ramanslag; 20 000 000 kr,
- 43:12 Statens livsmedelsverk; ramanslag; 119 655 000 kr,
- 43:13 Livsmedelsekonomiska institutet; ramanslag; 8 156 000 kr,
- 43:14 Livsmedelsstatistik; ramanslag; 22 624 000 kr,
- 43:15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten; ramanslag; 3 700 000 kr,
- 43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet; ramanslag; 25 000 000 kr,
- 43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.; ramanslag; 37 089 000 kr,

Landsbygdspolitik

- 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur; ramanslag; 2 203 000 000 kr,
- 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur; ramanslag; 1 500 922 000 kr,
- 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket; reservationsanslag; 29 429 000 kr,
- 44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.; ramanslag; 20 000 000 kr,
- 44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.; ramanslag 1 538 000 kr,

Samepolitik

- 45:1 Främjande av rennäringen; ramanslag; 37 000 000 kr,

Forskningspolitik och Utbildningspolitik

- 25:1 Sveriges lantbruksuniversitet; ramanslag; 1 199 121 000 kr,
- 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning; ramanslag; 240 263 000 kr,

Motionerna

2000/01:MJ202 av Ulf Björklund (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förutsättningarna för fortsatt omarronering i Dalarna och att bidraget för jordbrukets rationalisering, utgiftsområde 23 anslag 44:4, också får användas till nya omarronderingsprojekt.

2000/01:MJ206 av Åke Sandström och Erik Arthur Egervärn (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ersättningsnivån till det fjällnära jordbruket.

2000/01:MJ210 av Åke Sandström (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att den nationella ersättningen till jordbruket i norra Sverige utgår enligt kommissionsbeslut.

2000/01:MJ221 av Kenneth Johansson (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bidraget till jordbrukets rationalisering, utgiftsområde 23 anslag 44:4, också får användas till nya omarronderingsprojekt i Dalarna.

2000/01:MJ223 av Åke Sandström och Sven Bergström (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av intransportersättning för jordbruket i norra Sverige.

2000/01:MJ227 av Per-Olof Svensson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förenkling och effektivisering av administrationen av jordbruksstöd.

2000/01:MJ228 av Laila Bäck och Helena Zakariasén (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om de olika delprogrammen för miljöförbättrande åtgärder i jordbruket.

2000/01:MJ229 av Bengt-Ola Rytting m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förutsättningarna för fortsatt omarronering i Dalarna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen begärs om att stödet för jordbrukets rationalisering m.m., utgiftsområde 23 anslag 44:4, också får användas till nya omarronderingsprojekt.

2000/01:MJ233 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utfärda en statlig lånegaranti för jordbrukare som på grund av försenade utbetalningar av arealersättningen får likviditetsproblem.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om räntekompensation för försenad utbetalning av arealersättning.

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade insatser för bekämpandet av smittsamma djursjukdomar.

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om översyn och ökning av forskning och utveckling inom lantbrukssektorn.

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökad forskning om ekologiskt lantbruk.

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en höjning av det maximala beloppet för startstöd till samma nivå som EU-förordningen anger.

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökad ekonomisk kompensation till följd av landsbygdsförordningen och miljöstödsprogrammen.

2000/01:MJ235 av Gunilla Tjernberg och Erling Wälivaara (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en höjd transportersättning för jordbruket i norra Sverige där kött och ägg ingår i underlaget.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör beakta svinproduktionen i norra Sverige.

2000/01:MJ238 av Ulf Björklund m.fl. (kd, m, c, fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Gränsdragningskommissionens arbete och informationsinsatsen om samer – kultur, historia och näring – inleds snarast.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om finansieringen av informationsinsatsen om samerna - kultur, historia och näring och att den redovisas till riksdagen i aviserad skrivelse under hösten 2000 eller snarast i tilläggsbudgeten 2001.

2000/01:MJ240 av Karl Gustav Abramsson och Rinaldo Karlsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en mera allsidig informationskampanj om samer och andra boende i det samiska kärnområdet.

2000/01:MJ243 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om principen att miljöavgifter i jordbruket skall återgå till näringen för miljöinsatser.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kostnadsramarna för EU-medfinansierade anslag långsiktigt

skall ligga på en nivå som innebär att Sverige fullt ut använder de EU-anslag som är möjliga.

2000/01:MJU2

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anvisa ytterligare 530 miljoner kronor till åtgärder för landsbygdsutveckling och miljöprogram.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till avbyttjänst.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om exportfrämjande åtgärder.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att minska jordbruksbyråkratin.

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om djurskydd och djurhälsovård.

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett basstöd till Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet i Järna.

21. Riksdagen beslutar att för budgeten 2001 anvisa följande förändringar för anslagen under utgiftsområde 23 Jordbruk- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt följande sammanställning:

Anslag	Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
43:1 Statens jordbruksverk	300 456	- 30 000
44:1 Åtgärder för landsbygds miljö och struktur	2 203 000	530 000
44:1 -"- Extra Norrlandsstöd		7 000
43:8 Fiskeriverket	66 516	- 3 000
42:2 Bidrag till distriktsveterinär- organisationen	85 753	- 25 000
43:12 Statens livsmedelsverk	119 655	6 000
43:16 Exportfrämjande åtgärder	25 000	20 000
41:3 Internationellt skogssamarbete	1 405	1 000
44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket. Utökat stöd avseende utvecklingsfond för potatisodlingen	29 429	5 000
Kompensation för växthusnäringens skatt på bränsle		20 000
Nytt anslag: Avbyttjänst		20 000
Nytt anslag: Informationscentrum för bioteknik		2 000

2000/01:MJ246 av Maggi Mikaelsson (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av översyn av de nationella stöden.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inom ramen för framförhandlade medel höja ersättningen för suggor.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av stöd till det fjällnära jordbruket.

2000/01:MJ251 av Ingvar Eriksson m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 23 anslag 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande för budgetåret 2001 230 263 000 kr.

4. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 23 anslag 41:3 Internationellt skogssamarbete för budgetåret 2001 745 000 kr utöver vad regeringen föreslagit eller således 2 150 000 kr.

5. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 23 anslag 42:6 Ersättning för viltskador för budgetåret 2001 63 000 000 kr.

6. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 23 anslag 43:1 Statens jordbruksverk för budgetåret 2001 295 456 000 kr.

7. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 23 anslag 43:13 Livsmedelsekonomiska institutet för budgetåret 2001 4 078 000 kr.

2000/01:MJ252 av Eskil Erlandsson m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen beslutar uppta ett nytt anslag, Forskning och utveckling inom livsmedelssektorn.

2. Riksdagen beslutar uppta ett nytt anslag, Program för gårdsbaserad livsmedelsförädling.

3. Riksdagen beslutar uppta ett nytt anslag, Stödprogram för strukturomvandling av växthusnäringen.

4. Riksdagen beslutar uppta ett nytt anslag, Kollektiv resurs för trädgårdsbranschen.

5. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt uppställning.

Anslag		Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
42:5	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	909 50	35 000
43:1	Statens jordbruksverk	300 456	- 10 000
43:5	Arealersättningar och djurbidrag	5 269 500	40 000
43:8	Fiskeriverket	66 516	- 2 000
43:12	Statens livsmedelsverk	119 655	- 10 000
44:1	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 203 000	560 000
44:3	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	29 429	5 000
	Ny: Forskning och utveckling inom livsmedelssektorn		90 000
	Ny: Program för gårdsbaserad livsmedelsförädling		2 000
	Ny: Stödprogram för struktur- omvandling av växthusnäringen		7 000
	Ny: Kollektiv resurs för trädgårds- branschen		15 000

2000/01:MJ256 av Ingvar Eriksson m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om räntekompensationen.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbetalning av arealersättning för budgetåret 2000.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag för forskning kring miljöåtgärder inom det konventionella jordbruket.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om jordbruket i inre Norrland.

2000/01:MJ257 av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

12. Riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar för budgetåret 2001 enligt uppställning.

Anslag		Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
42:3	Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	22 303	4 000
43:1	Statens jordbruksverk	300 456	- 100 000
44:3	Miljöförbättrande åtgärder inom jordbruket	29 429	30 000

2000/01:MJ258 av Patrik Norinder och Anne-Katrine Dunker (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nedläggning av Jordbruksverket.

2000/01:MJ301 av Harald Nordlund (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett internationellt skogligt sekretariat, som leds av en skogsambassadör, bör inrättas.

2000/01:MJ302 av Gunnel Wallin (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att beloppet som utges som stöd för plantering av lövskog borde vara det dubbla i förhållande till vad regeringen föreslagit.

2000/01:MJ304 av Karin Svensson Smith m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen begär att regeringen utreder hur forskningsanslag inom skogsforskningen fördelas.

2000/01:MJ305 av Åke Sandström (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av ökat anslag till skogsvårdsorganisationen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av att anslaget för planering och anläggning av skogsbilvägar snarast återinförs.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av regionala och lokala väganalyser.

2000/01:MJ306 av Ingvar Eriksson m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om internationell bevakning.

2000/01:MJ308 av Ulla-Britt Hagström m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vägstandarden förbättras.

2000/01:MJ312 av Caroline Hagström m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökat internationellt engagemang samt vikten av skoglig kompetens och resurser vid Sveriges beskickningar utomlands.

2000/01:MJ314 av Morgan Johansson och Ronny Olander (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ädellövskogsplantering i Skåne.

2000/01:MJ601 av Harald Nordlund (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om värdet av att Biodynamiska forskningsinstitutet vid Rudolf Steinerhögskolan tilldelas forskningsanslag.

2000/01:MJ602 av Jonas Ringqvist m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett basanslag till Biodynamiska forskningsinstitutet.

2000/01:MJ603 av Gudrun Lindvall (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av öronmärkta medel till Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet i Järna för ekologisk jordbruksforskning.

2000/01:MJ604 av Harald Nordlund och Mikael Oscarsson (fp, kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning för att se över anslagen till SLU så att särkostnaden för den djursjukvård som drivs för veterinärutbildningen täcks på ett tillfredsställande sätt.

2000/01:MJ766 av Caroline Hagström m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en forsknings- och utvecklingsfond för potatisodlingen.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om REKO-stödet.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stöd för ekologisk odling inom EU också skall innefatta stöd till ekologisk växthusodling.

2000/01:MJ812 av Sven Bergström (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i

motionen anförs om att ramanslaget 26:1 2 miljoner kronor av medel avsedda för forskning kring ekologisk odling skall disponeras av Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet.

2000/01:K378 av Matz Hammarström m.fl. (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vidta särskilda åtgärder för att värna samernas språk och kultur (rennäringen är en vital del av den samiska kulturen).

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om finansieringen av en informationskampanj om samer och samisk kultur,

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillsättning av en gränsdragningskommission för att gränsbestämna renskötselområdet i enlighet med ILO-utredningens förslag.

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den i betänkandet över ILO-konvention 169 föreslagna gränsdragningskommissionen bör vara internationellt sammansatt för att säkerställa en rättvis hantering av frågan och för att undvika kopplingar till intressegrupper i området,

2000/01:Fi211 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

21. (delvis) Riksdagen anvisar för budgetåret 2001 anslagen under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård samt utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt uppställningen i bilaga 2.

2000/01:Sk323 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

30. Riksdagen beslutar att jordbrukarnas avgifter till djurdatan avskaffas i enlighet med vad som anförs i motionen.

2000/01:N385 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en gränsdragningskommission.

Uppvaktnig

Utskottets har uppvaktats av representanter för länsstyrelsen resp. lantmäterimyndigheten i Dalarnas län, Skogsvårdsstyrelsen i Dalarna respektive Gävleborg samt Skogsägarföreningen Mellanskog.

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar 35 anslag fördelade på sju politikområden. Det mest omfattande av dessa är Livsmedelspolitikområdet som omfattar i första hand verksamhet som avser jordbruks- och trädgårdsnäringarna, fiskerinäringen samt livsmedel. Övriga politikområden är Landsbygdspolitik, Djurpolitik, Samepolitik, Skogspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Inom utgiftsområdet ryms följande myndigheter: Statens jordbruksverk, Statens utsädeskontroll, Statens växtsortnämnd, Fiskeriverket, Statens veterinärmedicinska anstalt, Centrala försöksdjursnämnden, Statens livsmedelsverk, Livsmedelsekonomiska institutet, Sveriges lantbruksuniversitet samt Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna. Jordbruksdepartementet ansvarar för utgiftsområde 23. För frågor som rör skogsnäringen och Skogsvårdsorganisationen ansvarar dock Näringsdepartementet. Jordbruksdepartementet har vidare ett samordningsansvar för frågor som rör samerna. Detta politikområde omfattar också anslag under andra utgiftsområden. Anslagen för utbildning och forskning ingår i politikområden för vilka Utbildningsdepartementet ansvarar.

Förändringen av utgiftsområdesramen jämfört med beräkningen i 2000 års ekonomiska vårproposition förklaras i huvudsak av att regeringen föreslår förstärkningar om totalt 25 miljoner kronor årligen under perioden 2001–2003. Förstärkningen består av ett nytt investeringsbidrag för plantering av ädellövskog, resurser till inventering och skydd av hotade småbiotoper samt förstärkning av verksamheten vid Artdatabanken. Ersättning för viltskador föreslås öka med 15 miljoner kronor åren 2002 och 2003. Dessutom flyttas medel för Skogs- och jordbrukets forskningsråd till det nya forskningsrådet inom utgiftsområde 20 Allmän miljö och naturvård. Ramen för utgiftsområdet föreslås uppgå till 13 677 miljoner kronor år 2001, varav politikområdet Skogspolitik 478 miljoner kronor, politikområdet Djurpolitik 372 miljoner kronor, politikområdet Livsmedelspolitik 7 594 miljoner kronor, politikområdet Landsbygdspolitik 3 755 miljoner kronor, politikområdet Samepolitik 52 miljoner kronor varav 37 miljoner kronor anvisas inom utgiftsområdet. I utgiftsområdet ingår även delar av politikområdet Utbildningspolitik varav 1 199 miljoner kronor anvisas inom utgiftsområdet samt delar av politikområdet Forskningspolitik, varav 241 miljoner kronor anvisas inom utgiftsområdet. Ramen för politikområdet Forskningspolitik uppgår till 4 439 miljoner kronor, varav 1 118 miljoner kronor anvisas under utgiftsområdet.

De avgiftssystem på kväve i handelsgödsel och bekämpningsmedel som tillämpats sedan länge i Sverige har varit föremål för diskussioner såväl vad gäller avgifternas konstruktion som deras effektivitet. Behovet av att förstärka de miljöstyrande effekterna av avgifter inom jordbruket i syfte att nå målet om reduktion av växtnäringssläckaget behandlas i SOU 2000:52 Miljön – allas vårt ansvar. Nödvändiga miljöförbättringar på mest effektiva sätt till lägsta kostnad bör utredas med beaktande av lantbrukarnas ekonomiska

förutsättningar. Effektiviteten i dessa system är avgörande för måluppfyllelsen. Regeringens arbete måste därför inriktas på att kontinuerligt utvärdera de olika medlens effekter och därvid också vid behov föreslå eller besluta om sådana förändringar som kan leda till ett effektivare utnyttjande av medlen. Frågan om avgifternas konstruktion och disposition är föremål för beredning inom Regeringskansliet och regeringen avser att återkomma till frågan i vårpropositionen år 2001.

Motionerna

I motion MJ243 (kd) föreslås ett tillkännagivande om principen att miljöavgifter i jordbruket skall återgå till näringen för miljöinsatser (yrkande 4). Vidare uppmärksammar motionärerna avbytarverksamhetens betydelse. Denna verksamhet ger lantbrukaren möjlighet att komma ifrån sitt arbete vid någon eller några tidpunkter på året. Eftersom olika system för avbyttjänst nu växer fram i landet är det rimligt att det statliga stödet går direkt till den som använder sig av avbytare och att man får ersättning för uttagen ledig tid med ett maximum som kan höjas i takt med att avbyttarstödet byggs ut (yrkande 7). På nytt anslag Avbyttjänst bör anslås 20 000 000 kr (yrkande 21 delvis). Enligt motionärerna kommer de investeringsstöd som fastlagts för den nu inledda programperioden för landsbygdsutveckling inte att kunna ge växthusodlingen det stöd som behövs. Därför bör möjligheten att återföra skatten till näringen prövas, antingen i ett förstärkt investeringsstöd för sektorn eller direkt genom en skattenedsättning i nivå med konkurrentländerna. Sättet för återföringen bör utredas i anslutning till frågan om jordbrukets produktionsskatter. På nytt anslag Kompensation för växthusnäringens skatt på bränsle bör anslås 20 000 000 kr (yrkande 21 delvis). Vidare föreslås inom genteknikens område att ett informationscentrum för genteknik inrättas. För detta ändamål avsätter motionärerna 2 000 000 kr på ett nytt anslag Informationscentrum för bioteknik (yrkande 21 delvis). I motion MJ252 (c) yrkas att riksdagen beslutar inrätta ett nytt anslag, Forskning och utveckling inom livsmedelssektorn, och motionärerna anvisar 90 000 000 kr för detta ändamål (yrkande 1). Vidare bör 2 000 000 kr anvisas på ett nytt anslag, Program för gårdsbaserad livsmedelsförädling (yrkande 2). På nytt anslag, Stödprogram för strukturomvandling av växthusnäringen, bör anvisas 7 000 000 kr (yrkande 3). Vidare föreslås att ytterligare 15 000 000 kr anvisas under ett nytt anslag, Kollektiv resurs för trädgårdsbranschen (yrkande 4). Sammanlagt bör riksdagen på nu nämnda nya anslag anvisa 114 000 000 kr (yrkande 5 delvis).

Utskottets överväganden

Riksdagen har genom beslut den 22 november 2000 fastställt utgiftsramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2001 till 13 677 015 000 kr. Beslutet överensstämmer med regeringens förslag. Anslagna medel för utgiftsområdet ökar med ca 4 miljarder kronor jämfört med budgetåret 2000. Ungefär 62 % av utgifterna finansieras från EG-budgeten. Som framhålls i propositionen avser merparten av EG-stödet obligatoriska åtgärder såsom arealersättning,

djurstöd, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör det nya landsbygdsprogrammet och den nya strukturplanen för fiskerinäringen i Sverige. Utgifterna inom utgiftsområdet styrs till stor del av EG:s regelverk och kan påverkas endast genom förändringar av den gemensamma jordbrukspolitiken, Common Agricultural Policy (CAP). Mot bakgrund av det anförda och då de i motionerna MJ243 (kd) yrkandena 7 och 21 samt MJ252 (c) yrkandena 1–4 och 5 framförda yrkandena om ytterligare utgifter på nya anslag inte ryms inom den av riksdagen fastställda ramen avstyrks motionerna i berörda delar.

Som framgår av propositionen är avgiftssystemet för bekämpningsmedel och kväve i handelsgödsel föremål för beredning inom Regeringskansliet och regeringen avser att återkomma till frågan i vårpropositionen år 2001. Utskottet anser det lämpligt att avvakta resultatet av den fortsatta beredningen i denna fråga och föreslår därför att motion MJ243 (kd) yrkande 4 lämnas utan någon riksdagens vidare åtgärd.

Skogspolitik

Propositionen

Omfattning m.m.

Skogspolitikens mål beslutades av riksdagen år 1993 (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:352). Skogspolitiken utvärderas varje mandatperiod och en första utvärdering redovisades för riksdagen våren 1998 (prop. 1997/98:158, bet. 1998/99:MJU3, rskr. 1998/99:32). Regeringen gjorde därvid den bedömningen att skogspolitikens mål skulle ligga fast. Riksdagen hade ingen erinran häremot.

Skogspolitiken har två mål fastlagda av riksdagen, ett produktionsmål och ett miljömål. De båda målen skall väga lika tungt. Produktionsmålet är att skogen och skogsmarken skall utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthållig god avkastning. Skogsproduktionens inriktning skall ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar. Miljömålet är att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga skall bevaras. En biologisk mångfald och en genetisk variation i skogen skall säkras. Skogen skall brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper skall skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden skall värnas.

Inom politikområdet ryms de flesta statliga ekonomiska medel som har beslutats för att nå de skogspolitiska målen. De anslag som finns inom politikområdet avser i huvudsak Skogsvårdsorganisationens förvaltningsanslag och anslag till miljöinriktade insatser i skogsbruket. Därtill kommer ett mindre anslag för vissa svenska åtgärder på det internationella skogsområdet. Skogsvårdsorganisationen finansieras även med uppdragsinkomster. Vissa åtgärder på skogsområdet medfinansieras av EU inom ramen för struktur- och landsbygdsprogram och EU:s miljö- och landsbygdsprogram.

1993 års skogspolitiska beslut betonar starkt skogsägarnas frihet och eget ansvar för att målen nås. Skogsvårdsorganisationens viktigaste uppgift är mot denna bakgrund att ge skogsägarna råd och informera om hur olika skogsbruksåtgärder skall vidtas för att de båda skogspolitiska målen skall tillgodoses. Den senaste utvärderingen visade att det behövs särskilda rådgivningsinsatser på både produktions- och miljöområdet. En tidsbegränsad resursförstärkning har därför beslutats för treårsperioden 1999–2001. Bland annat startades hösten 1999 en landsomfattande informationskampanj, Grönare skog. Kraven på Skogsvårdsorganisationen vad gäller rådgivning och tillsyn motiverar en lokalt förankrad organisation med nära och direkta kontakter med skogsägarna. I de senaste årens rationaliseringar och organisationsförändringar har detta betonats.

På forskningens område har regeringen tagit initiativ till en massiv satsning tillsammans med skogsbranschen på FoU-program för en breddad användning av träfiber som bas för olika produkter och att öka förädlingsvärdet hos skogsindustriprodukterna. Särskild tyngdpunkt har lagts på den trämekaniska industrin. Dessa program pågår och finansieras av skogsbranschen och staten gemensamt.

Nästa uppföljning av skogspolitiken skall redovisas av Skogsstyrelsen före utgången av år 2001. Det är regeringens avsikt att år 2002 för riksdagen redovisa denna uppföljning och de förslag till åtgärder som den kan föranleda.

Resultatbedömning m.m.

Produktionen av svenska skogsindustriprodukter fortsatte att öka under år 1999. Det samlade exportvärdet var 94 miljarder kronor eller drygt 13 % av det totala exportvärdet för landet. Nettoexporten av skogsindustriprodukter uppgick till ca 75 miljarder kronor motsvarande drygt 55 % av den samlade nettoexporten. Sysselsättningen i skogsnäringen beräknas till ca 95 000 personer år 1998.

Den sammanlagda avverkningen år 1999 beräknas till ca 72 miljoner kubikmeter, en minskning med 2 miljoner kubikmeter sedan år 1998. Samtidigt ökade importen av rundvirke och flis med 1,5 miljoner kubikmeter. Importen svarade för ca 15 % av industrins råvaruanvändning. Enligt helt nya konsekvensanalyser som utförts i Skogsstyrelsens regi bör det vara möjligt att successivt öka den uthålliga årliga avverkningsnivån under den närmaste 100-årsperioden från ca 80 miljoner kubikmeter nu till ca 100 miljoner kubikmeter. Även med dessa höga avverkningsnivåer kommer virkesförrådet att fortsätta öka liksom andelarna lövträd, äldre lövträdsrik skog, äldre skog och antalet gamla grova träd.

I den utvärdering av skogspolitiken som redovisades för riksdagen år 1998 konstaterades det att varken produktionsmålet eller miljömålet hade nåtts. De förändringar av lagstiftningen och de tillfälliga resursförstärkningar som därför beslutades gäller fr.o.m. den 1 januari 1999. Insatsområdena är rådgivning i produktions- och miljöfrågor, tillsyn särskilt vad gäller återväxtåtgärder och ökade insatser för områdesskydd. Effekterna av dessa insatser är svåra att avläsa redan efter ett år.

Skogsstyrelsen har redovisat hur återväxtåtgärderna har förändrats sedan mitten av 1990-talet. I den tidigare utvärderingen betonades angelägenheten av förbättrade åtgärder och en inriktning mot plantering i stället för naturlig förnyring på för den senare metoden olämpliga områden. Den senaste uppföljningen visar att storskogsbruket går i denna riktning men att utvecklingen i övrigt är otillfredsställande. En annan undersökning för samma period visar att naturhänsynen vid slutavverkning visserligen har förbättrats men att skogsvårdslagens krav inte nås på 20 % av arealen. De områdesskydd som administreras av Skogsvårdsorganisationen är naturvårdsavtal och biotopskydd. Totalt uppgick arealerna av dessa vid utgången av år 1999 till 10 290 respektive 3 132 hektar, varav 7 865 respektive 804 hektar tillkom under år 1999. Den största delen av biotoparealen var urskogsartade objekt.

Under år 1999 har skogsbruket på eget initiativ miljöcertifierat sin verksamhet i stor utsträckning. Cirka 9 miljoner hektar, i huvudsak storskogsbrukets marker, har certifierats enligt den s.k. FSC-standarden. Cirka 800 000 hektar mark tillhörande småskogsbruket har certifierats genom skogsägareföreningarna enligt den s.k. PEFC-standarden.

Revisionsverket har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 1999 avseende Skogsvårdsorganisationen.

Den beräknade utgiftsutvecklingen avseende politikområdet Skogspolitik är följande (i miljoner kr).

Utfall	Anslag	Utgifts- prognos	Förslag anslag	Beräknat anslag	Beräknat anslag
1999	2000 ¹	2000	2001	2002	2003
354	394	419	478	467	478

¹Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Utskottets överväganden

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redovisning av verksamheten inom området skogspolitik.

41:1 Skogsvårdsorganisationen

Propositionen

Anslaget disponeras av Skogsstyrelsen som är central förvaltningsmyndighet för skogsvårdsfrågor och chefsmyndighet för skogsvårdsstyrelserna.

Regeringen bedömer anslagsbehovet för år 2001 till 290 056 000 kr. Därvid har ytterligare 5 000 000 kr tillförts anslaget för den särskilda rådgivningsinsatsen under perioden 1999–2001. För åren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven till 278 683 000 kr respektive 289 666 000 kr.

Motionen

Enligt motion MJ305 (c) yrkande 1 är den skogliga rådgivningen resurskrävande och fordrar en jämn anslagsutveckling. Anslaget till skogsvårdsorgani-

sationen kommer att minska avsevärt från år 2001 till år 2002. Det kan enligt motionen inte anses ändamålsenligt att minska anslaget eftersom resurserna behövs för att nå upp till de av riksdagen uppsatta målen.

2000/01:MJU2

Utskottets överväganden

Genom riksdagens beslut är 2001 års utgiftsram för utgiftsområde 23 fastställd (2000/01:FiU1). Den av regeringen redovisade beräkningen av anslagsbehovet för budgetåren 2002 och 2003 är endast preliminär och några preciserade förslag föreligger inte. Utskottet har ingen erinran mot regeringens överväganden i denna del. Motion MJ305 (c) yrkande 1 avstyrks.

41:2 Insatser för skogsbruket

Propositionen

Anslaget som disponeras av Skogsstyrelsen täcker kostnaderna för statsbidrag enligt förordningen (1993:555) om statligt stöd till skogsbruket och förordningen (2000:577) om stöd för miljö- och landsbygdsutvecklingsåtgärder.

Anslaget finansierar bidrag till sådant ädellövskogsbruk som regleras särskilt i skogsvårdslagen (1979:429) och vissa natur- och kulturvårdsåtgärder. Vidare täcker det statens kostnader för biotopskydd, naturvårdsavtal och försöksverksamhet med skogsmarkskalkning m.m. Anslaget finansierar sedan sin tillkomst år 1994 vissa administrationskostnader hos Skogsvårdsorganisationen. De får år 2001 uppgå till sammanlagt högst 1,8 miljoner kronor.

Skogsvårdsorganisationen har som underlag för sina beslut om skyddsvärda småbiotoper gjort en landsomfattande inventering. För att öka kvaliteten på denna och för att möjliggöra en förstärkning av skyddsåtgärderna, bl.a. av s.k. jätteträd, bör anslaget tillföras ytterligare 10 miljoner kronor om året under en treårsperiod. Förstärkningen finansieras genom en omfördelning från utgiftsområde 18, anslaget Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet. I enlighet med vad som beräknades i 2000 års ekonomiska vårproposition bör anslaget för biotopskydd och naturvårdsavtal dessutom räknas upp med 55 miljoner kronor.

Regeringen bedömer anslagsbehovet för år 2001 till 180 700 000 kr. För budgetåren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven till 180 700 000 kr vardera året.

Motionerna

I motion MJ302 (c) hävdas att anslaget för plantering av lövskog inte är tillräckligt. Som exempel nämner motionären att bara Skogsvårdsstyrelsen i Södra Götaland har ansökt om betydligt högre belopp än de 30 miljoner kronor under tre år som regeringen föreslår totalt. Motionärerna till motion MJ314 (s) anser att regeringens anslag för ädellövskogsplantering innebär ett steg i rätt riktning men att anslaget är i lägsta laget. De hävdar att den totala

kostnaden för att plantera 2 000 hektar ädellövskog uppgår till mer än 60 miljoner kronor.

Enligt motion MJ305 (c) föreligger ett stort behov av skogsbilvägar. Anslaget för planering och anläggning av skogsbilvägar bör därför snarast återinföras (yrkande 2). Optimala skogstransporter förutsätter planering och logistiksamordning. En utredning om behoven skulle kunna bidra till att maximera skogsbrukets transportförutsättningar och minimera transportlängder och miljöpåverkan. Det föreligger därför enligt motionen ett behov av regionala och lokala väganalys (yrkande 3). Enligt MJ308 (kd) yrkande 3 föreligger behov av nya skogsbilvägar i norra Dalsland och norra Skaraborg. Slopandet av det statliga projekteringsstödet till skogsbilvägar har medfört vissa undermåliga vägar för att lösa akuta avverkningsbehov.

Utskottets överväganden

Enligt vad som framgår av propositionen har Skogsstyrelsen i sitt budgetunderlag redovisat ett förslag till statsbidrag till plantering av ädellövskog på stormfällda granskogsarealer i Sydsverige, vilket innebär att ca 2 000 hektar blir föremål för bidrag med 50 % av anläggningskostnaden. Detta motsvarar sammanlagt 40 miljoner kronor som enligt förslaget bör fördelas på fem år med 8 miljoner kronor vartdera året. Förslaget har enligt propositionen stöd hos företrädare för markägare och kommuner. Regeringen anser att den möjlighet som nu skapats för att ersätta stormfälld granskog i sydligaste Sverige med mer stormfast ädellövskog bör tas till vara och att staten genom ett bidrag i enlighet med Skogsstyrelsens förslag bör medverka till att vissa merkostnader täcks genom ett särskilt bidrag. Regeringen anser att totalt ca 2 000 hektar med ädellövskog bör planteras över en treårsperiod och att anslaget mot denna bakgrund bör förstärkas med 10 miljoner kronor om året under perioden 2001–2003. Utskottet instämmer i vad som anförs i motionerna MJ302 (c) och MJ314 (s) om värdet av en satsning på ädellövskogsplantering. Emellertid finner utskottet inte skäl för annan bedömning av medelstillelningen än vad regeringen gjort, vilken i huvudsak grundar sig på Skogsstyrelsens redovisning. Utskottet avstyrker motionerna och konstaterar att de inte innehåller några preciserade förslag angående anslagsberäkningen.

Då målen för skogspolitiken år 1993 lades fast (1992/93:JoU15) erinrade utskottet om att skogsbruket i princip skall vara självfinansierat och att sedan skogsvårdsavgiften avskaffats finansieringskällan till bidragen till skogsbruket bortfallit. Utskottet delade därvid regeringens bedömning att i huvudsak allt generellt statligt ekonomiskt stöd till skogsbruket därmed borde avskaffas. Regeringens ställningstagande att inte föreslå ett återinförande av ett stöd för planering av skogsvägar och uppfattning att behovet av optimal planering av skogsvägnätets utbyggnad borde vara av så stort intresse för skogsägarna att dessa även i fortsättningen borde utnyttja skogsvårdsstyrelsernas kompetens på området biträdades därför av utskottet, som även senare vid flera tillfällen har instämt i regeringens uppfattning att skogspolitikens mål från år 1993 skall ligga fast. Senast skedde detta vid den utvärdering som gjordes år 1998 (1998/99:MJU3). Som regeringen påpekat i budgetpropositionen för år 2001 är därför statligt stöd till skogsbruket av begränsad omfattning. Det

lämnas i princip endast till natur- och kulturvårdsåtgärder som har en omfattning som går utöver de krav som ställs i skogsvårdslagstiftningen. Denna princip kännetecknar även de inslag av skogsbruksstöd som finns i det svenska strukturfondsprogrammet och i miljö- och landsbygdsprogrammet. Med det anförda anser utskottet att motionerna MJ305 (c) yrkandena 2 och 3 samt MJ308 (kd) yrkande 3 bör lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

41:3 Internationellt skogssamarbete

Propositionen

De utgifter som belastar anslaget är alleuropeiskt skogssamarbete, uppföljning av FN:s miljö- och utvecklingskonferens i Rio de Janeiro år 1992 och vissa projektkostnader och resekostnader vid deltagande i Internationella tropiska timmerorganisationen.

För budgetåret 2001 bedöms anslagsbehovet till 1 405 000 kr. För budgetåren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven vara oförändrade.

Motionerna

Enligt motion MJ251 (m) yrkande 4 har Sverige inte deltagit i det internationella skogssamarbetet i den omfattning som vore önskvärt, varför anslaget borde ökas med 745 000 kr utöver regeringens förslag. Också i motion MJ243 (kd) yrkande 21 (delvis) hävdas att statens insatser på det internationella skogssamarbetets sida måste öka. Detta bör ske genom en ökad internationell statlig representation. Enligt Kristdemokraterna bör därför 1 miljon kronor ytterligare avsättas för denna verksamhet. I motion MJ312 (kd) yrkande 7 upprepar motionärerna Kristdemokraternas krav på att de svenska skogliga intressena får en ökad internationell statlig representation och att skoglig kompetens tillskapas på Sveriges beskickningar utomlands.

Motion MJ301 (fp) framhåller vikten av att ett internationellt skogligt sekretariat inrättas, vilket skulle ledas av en skogsambassadör.

Motion MJ306 (m) yrkande 9 räknar upp en rad internationella frågor med anknytning till skogsbruket. Motionärerna anser att mängden innebär en risk att behandlingen inte blir tillräckligt omsorgsfull och uttrycker kravet på att tillräckliga resurser avsätts för att de svenska intressena i internationella sammanhang kraftfullt skall kunna hävdas.

Utskottets överväganden

Med hänvisning till riksdagens beslut om utgiftsram för utgiftsområde 23 (2000/01:FiU1) avstyrker utskottet motionerna MJ251 (m) yrkande 4 och MJ243 (kd) yrkande 21 i berörd del.

Utskottet delar uppfattningen i övriga motioner att det finns ett behov av ökad samordning av skogspolitiken på det internationella planet. Utskottet anser också att ett aktivt svenskt agerande i internationella skogsfrågor är viktigt. Samtidigt bör framhållas att regeringens strävan är att minska antalet

specialtjänstemän inom utlandsrepresentationen. Med hänvisning härtill avstyrks motionerna MJ301 (fp) och MJ312 (kd) yrkande 7.

2000/01:MJU2

Utskottet har inte heller någon annan uppfattning än motionärerna i motion MJ306 (m) yrkande 9 angående vikten av att de frågor som berör skogsbruk företräds på ett kraftfullt och för den svenska skogsnäringen gynnsamt sätt. Syftet med motionen kan emellertid i allt väsentligt anses tillgodosett utan något riksdagens uttalande i frågan.

41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under anslaget 41:4.

Djurpolitik

Propositionen

Omfattning

Politikområdet omfattar verksamhet som avser djur i människans tjänst samt den del av faunavården som avser viltvården.

Djurområdet omfattar verksamhet vid Jordbruksverket (SJV) med distriktsveterinärorganisationen, Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Centrala försöksdjursnämnden (CFN), Naturvårdsverket och Sametinget.

Mål

Regeringen föreslår att målet för djurpolitiken skall vara ett gott djurskydd och ett gott hälsotillstånd bland djur i människan tjänst och att viltstammarna förvaltas på ett sådant sätt att oacceptabla skador på människor och egendom inte uppstår.

Detta mål nås genom bl.a.

- förbättring av djurskyddet,
- kontroll av att det i Sverige inte tillverkas och/eller marknadsförs foder som är skadligt för djur, människor eller miljö,
- förebyggande, diagnostiserande och bekämpande av infektionssjukdomar hos djur,
- samordning av försöksdjursverksamheten i syfte att begränsa antalet djur som används i djurförsök,
- stöd till forskning samt utbildnings- och informationsinsatser,
- att populationen av vilda fåglar och däggdjur skall hållas på en sådan nivå att oacceptabla skador av vilt inte uppkommer. Risken för viltskador skall i första hand motverkas genom skadeförebyggande åtgärder och i andra hand genom jakt. Om det är uppenbart oskäligt att den skadelidande själv svarar för kostnaden kan ersättning erhållas ur anslaget 42:6 Ersättning för viltskador m.m.

Regeringen bedömer att SVA:s arbete i beredskapshänseende och med att medverka till att förhindra spridning av allvarliga smittsamma djursjukdomar till Sverige är mycket viktigt. Från och med år 1997 har särskilda medel avsatts för att driva Zoonoscenter vid SVA.

Smittskyddssituationen i Sverige och i Europa har under år 1999 varit jämförelsevis lugn. Utvecklingen inom EU visar dock på en ökad förekomst av multiresistent salmonella. Av den anledningen är det viktigt att Sverige förlöpande dokumenterar den inhemska salmonellasituationen på human- och djursidan för att kunna behålla den goda svenska situationen och som stöd för att få behålla salmonellagarantin gentemot EU.

I Sverige har antalet EHEC-infektioner hos människa minskat under år 1999. Undersökningar utförda av SVA visar dock att *Escheria Coli* av serotyp O157, som kan orsaka EHEC-infektioner hos människan, förekommer i upp till 10 % av de svenska mjölkbesättningarna. Rabiesläget övervakas kontinuerligt, främst i Skåne med tanke på att Öresundsbron eventuellt kan underlätta att smittade djur tar sig från Danmark till Sverige.

Distriktsveterinärorganisationen har under budgetåren 1997 och 1998 uppvisat en positiv ekonomisk utveckling av verksamheten i jämförelse med tidigare år och med ett ekonomiskt överskott för verksamheten. Årsredovisningen för år 1999 visar emellertid ett avbrott i denna trend och uppvisar ett underskott om ca 14,1 miljoner kronor. Underskottet kan huvudsakligen hänföras till en kraftig förändring av semesterlöneskulden. Av årsredovisningen framgår vidare bl.a. att antalet debiterade förrättningar ökade från ca 278 400 under år 1998 till ca 301 700 under år 1999, dvs, antalet förrättningar ökade med ca 23 300.

I årsredovisningen för år 1999 har Jordbruksverket uppfyllt de återrapporteringskrav som regeringen angett i regleringsbrevet. Av anslagsbeloppet för budgetåret har ca 6 miljoner kronor utgått som ersättning för veterinärvård till avlägset boende djurägare.

Den totala förbrukningen av läkemedel som distribueras genom foder har minskat jämfört med år 1998. En fullständig rapport över läkemedelsanvändning i foder för samtliga djurslag och relaterat till den totala fodertillverkningen kommer att presenteras i SJV:s rapportserie.

Det goda svenska djurhälsoläget har kunnat behållas under år 1999. Ersättning har emellertid utbetalats på grund av statliga ingripanden enligt epizootilagen (1980:369) med ca 25 miljoner kronor. Den nya epizootilagen (1999:657), som trädde i kraft den 1 oktober 1999, innebär en förstärkning i smittskyddsarbetet genom att djurägarens anmälningsskyldighet vid misstänkt sjukdom skärps samtidigt som den enskilda djurägaren och jordbruksnäringen får ta ett större ekonomiskt ansvar för sjukdomsbekämpningen än tidigare.

Jordbruksverket rapporterar att andelen hälsokontrollerade slaktsvin har ökat från 73 till 75 % av det totala antalet uppfödda slaktsvin och andelen hälsokontrollerade kor har ökat till 87 %. I fårhälsovården ökar anslutningen till fårkontroll och fårhälsovård och var under år 1999 uppe i 15 % av antalet

får. I fiskhälsokontrollprogrammet ingår 65 % av de fiskodlingar som har en årsproduktion på över 5 ton.

Det utvecklade djursjukdataprogram, kallat Vet@, som SJV har tagit i drift under våren 1999 kommer att bli ett viktigt hjälpmedel i den förebyggande djurhälsovården och i den direkta djursjukvården och innebär bl.a. att sjukdomsutveckling och läkemedelsanvändning kommer att kunna följas på ett ändamålsenligt sätt.

Av de medel som särskilt avsatts för att ersätta producenter för vissa kostnader vid upptäckt av EHEC-smitta i samband med verkets besättningsstudier har 1 018 000 kr utbetalats till olika slakterier för ökade kostnader vid slakt. Vidare har smittskyddsutredningar företagits i 11 besättningar. Allmänna råd avseende djurhållning och gårdsbesök har utfärdats.

Såvitt gäller burhöns har utvecklingen av och omställningen till alternativa system gått framåt under år 1999, antalet höns i lösdriftsystem har ökat och ny teknikprovning av de inredda burarna har tagit fart.

Jordbruksverket startade den 1 augusti 1998 ett landsomfattande transportprojekt som planeras avslutas under år 2000. Projektet syftar till att förbättra djurskyddet i samband med transporter av djur samt till att öka samarbetet mellan olika myndigheter så att bedömningarna blir likartade över hela landet. Projektet skall också höja kompetensen när det gäller tillsynen av djurtransporter hos samtliga tillsynsmyndigheter och inom polisen. Under år 1999 har två centrala utbildningar för länsstyrelser och representanter för polisen hållits. En rapport som speglar situationen vid transport av levande djur skall avsluta projektet.

Anslaget 42:3 bekostar utbildning av djurskyddsinspektörer som anordnas av Sveriges lantbruksuniversitet i samarbete med Jordbruksverket.

Genom inrättandet av en särskild djurskydds-enhet på Jordbruksverket fick djurskyddet under år 1999 en organisatoriskt framskjuten position inom verket. Vidare har verket i en åtgärdsplan, utarbetad tillsammans med CFN, tagit ett samlat grepp för att stärka skyddet för försöksdjuren.

CFN skall åstadkomma en effektiv, enhetlig och god etisk prövning av ansökningar om planerade djurförsök som de djurförsöksetiska nämnderna har att pröva. Under år 1999 behandlade nämnderna 1 512 ansökningar om planerade djurförsök. Av dessa godkändes 290 sedan nämnderna i sina beslut angett en modifiering av försöket, 39 av ansökningarna avslogs medan resterande ansökningar godkändes utan modifieringar.

CFN:s finansiella stöd till forskning har under budgetåret 1999 uppgått till 4 744 000 kr till 37 forskningsprojekt. Stöden har främst riktats mot forskningsområden som bedömts vara särskilt viktiga för att nå försöksdjursbesparande effekter.

CFN har under år 1999 träffat en överenskommelse med läkemedelsföretagen Astra Zeneca AB och Pharmacia&Upjon AB om att företagens finansiella stöd till CFN:s forskningsverksamhet skall uppgå till sammanlagt 1 miljon kronor.

CFN har utfärdat bestämmelse om obligatorisk utbildning för personal som använder försöksdjur eller som på annat sätt är knuten till djurförsöksverksamheten. En följd av den utbildning som bedrivits sedan år 1992 är att personalens kompetens höjts och kvaliteten på djuromsorgen förbättrats. Enligt

regeringen gagnar detta djurskyddet på ett värdefullt sätt och bidrar sannolikt även till att begränsa försöksdjursanvändningen.

Det svenska synsättet att det föreligger ett tydligt samband mellan det sätt på vilket jordbruket och djurhållningen bedrivs och kvaliteten hos de livsmedel som blir resultatet är ledstjärnan för de svenska myndigheternas arbete inom djurskyddet. Detta innebär bl.a. att ansträngningar som leder till bra foder, god djurhållning och gott djurskydd kombinerat med god hygien i djurhanteringen ständigt måste göras. Hållbar utveckling, god hygien och god etik i djurhållningen är viktiga honnørsord såväl för den som tar hand om djuren som för allmänheten och har rent faktiskt betydelse för livsmedelskvaliteten och för hur konsumenterna värdesätter livsmedlen. Det svenska arbetet med djurhälsa och djurskydd innebär att dessa faktorer även fortsättningsvis skall prioriteras. Det krävs ytterligare insatser på Jordbruksverkets områden för detta ändamål.

Behovet av att granska de mikrobiologiska riskerna vid kretsloppsförandet för att kunna bryta eventuella smittkedjor så att inte problem av typ BSE skall upprepas är mycket stort. Forskning inom området smittor i kretsloppet är synnerligen angelägen.

Sverige har internationellt sett en erkänt god smittskydds- och djurhälsosituation. Det är av största vikt att även fortsättningsvis förhindra att allvarliga smittsamma djursjukdomar kommer till Sverige. Arbetet på detta område har högsta prioritet.

Riksrevisionsverket har lämnat revisionsberättelser utan invändningar för SVA och CFN avseende räkenskapsåret 1999.

Den beräknade utgiftsutvecklingen avseende politikområdet Djurpolitik till följd av tidigare beslut samt förslagen i 2000 års budgetproposition är följande (i miljoner kronor och löpande priser):

Utfall	Anslag	Utgifts- prognos	Förslag anslag	Beräknat anslag	Beräknat anslag
1999	2000 ¹	2000	2001	2002	2003
323	345	360	372	391	396

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Utskottets överväganden

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner det föreslagna målet för politikområdet Djurpolitik. Utskottet har ingen erinran mot regeringens resultatbedömning beträffande verksamheten inom politikområdet.

42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medel under anslaget 42:1.

Propositionen

Jordbruksverket är chefsmyndighet för distriktsveterinärorganisationen. Distriktsveterinäravdelningen ansvarar för ledning och samordning av verksamheten inom organisationen.

Länsstyrelsernas uppgifter omfattar bl.a. distriktsveterinärorganisationen samt samordning av åtgärder mot djursjukdomar och brister i djurskyddet inom länen i enlighet med Jordbruksverkets riktlinjer.

Distriktsveterinärorganisationen skall i samarbete med bl.a. den av lantbruksnäringen organiserade hälsokontrollverksamheten medverka vid förebyggande åtgärder, delta i kontroll och bekämpningsprogram samt utföra officiella veterinäruppgifter.

Distriktsveterinärorganisationen finansieras till största delen av uppdragsgivarna, dvs. i första hand djurägarna, och i övrigt av anslag över statsbudgeten. Anslaget belastas av kostnader för löner, varav kostnader för jourverksamhet utgör en betydande del, samt för utbildning och gemensam administration för organisationen.

Under anslaget anvisas även medel för att minska avlägset boende djurägarers veterinärkostnader för vård av jord- och skogsbrukets djur.

Regeringen beräknar anslagsbehovet till 85 753 000 kr för år 2001. Anslagsbehoven för åren 2002 och 2003 beräknas vara oförändrade i fasta priser.

Motionen

Eftersom antalet distriktsveterinärer har minskat sedan den nya distriktsveterinärorganisationen genomfördes år 1995 och organisationen under flera år dessutom har uppvisat ett ekonomiskt överskott begär motionärerna i motion MJ243 (kd) att anslaget minskas med 25 miljoner kronor (yrkandena 18 och 21 delvis).

Utskottets överväganden

Som anförs i propositionen är frågan om konkurrens mellan statliga och privatpraktiserande veterinärer aktuell sedan Konkurrensrådet i ett yttrande i februari 2000 haft synpunkter på konkurrensförhållandena mellan de statligt anställda distriktsveterinärerna och privatpraktiserande veterinärer. Jordbruksverket tillsatte i september 1999 en arbetsgrupp bestående av representanter från alla parter i vilken man verkar för att lösa frågorna. Arbetsgruppen kommer att lämna en rapport under hösten 2000. Av propositionen framgår vidare att antalet debiterade förrättningar ökade med ca 23 300 under år 1999. Med hänvisning härtill och då utskottet finner regeringens förslag om medelstilldelning under anslaget väl avvägt avstyrker utskottet motion MJ243 (kd) yrkandena 18 och 21 delvis.

Propositionen

Under anslaget anvisas medel för djurskyddsfrämjande åtgärder, bl.a. kostnader för provning från djurskyddssynpunkt av djurhållningssystem, inredningsdetaljer i stallar m.m. och utbildning i djurskyddstillsyn. Under anslaget anvisas också medel för djurhälsovård i form av förebyggande hälsokontroll och till djursjukdatasystemet.

Det av EU till hälften medfinansierade stödet till biodlingen, totalt omfattande 3,2 miljoner kronor, beviljas för ett år i taget och löper i enlighet med EU:s verksamhetsår under perioden den 16 oktober–den 15 oktober. Detta innebär att staten åtar sig framtida förpliktelser som inte ryms under ramen för beviljade anslag. Av denna anledning föreslås riksdagen bemyndiga regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 5,9 miljoner kronor efter år 2001.

Regeringen bedömer anslagsbehovet till 22 303 000 kr för år 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven vara oförändrade i fasta priser.

Motionerna

I motionerna Fi211 och MJ257 begär Folkpartiet liberalerna en höjning av anslaget med 4 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkandena 21 delvis resp. 12 delvis). Medlen bör användas för resursförstärkning vid länsstyrelser och andra berörda tillsynsmyndigheter för framför allt tillsyn av djurtransporter.

Utskottets överväganden

Utskottet har givetvis ingen annan uppfattning än motionärerna i motionerna Fi211 och MJ257 (båda fp) om vikten av att djurskyddslagen och andra författningar på djurskyddsområdet efterlevs. Som framgår av propositionen har det landsomfattande projektet med syfte att förbättra djurskyddstillsynen, särskilt när det gäller djurtransporter, fortsatt under år 1999 och beräknas avslutas under år 2000. Härutöver kommer den särskilda utredare som har regeringens uppdrag att utreda djurskyddets organisation att senast den 1 december 2000 redovisa sitt uppdrag (dir. 2000:31). Utskottet förutsätter att de förslag som då kommer att läggas fram syftar till en ytterligare förstärkning av djurskyddet och djurskyddstillsynen. Mot denna bakgrund, och då utskottet finner regeringens förslag om medelstilldelning under anslaget väl avvägt, ansluter sig utskottet till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslaget 42:3 och tillstyrker regeringens förslag i denna del. Därmed avstyrks motionerna Fi211 yrkande 21 delvis och MJ257 yrkande 12 delvis om en höjning av anslaget. Utskottet tillstyrker vidare det bemyndigande som regeringen föreslår. Det belopp som bemyndigandet avser skall vara 5,6 miljoner kronor.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under anslaget 42:4.

42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar

Propositionen

För anslaget föreslår Jordbruksverket att ett bemyndigande om 7 miljoner kronor införs under räkenskapsåret 2000. Jordbruksverket föreslår vidare att bemyndigandet sänks till 5 miljoner kronor för räkenskapsåret 2001.

Bidrag till obduktionsverksamhet uppgår till 2,75 miljoner kronor för år 2000. Årligen obduceras för närvarande ett för litet antal djur, vilket inte är tillfredsställande från smittskyddssynpunkt eller för att kunna påvisa Sveriges sjukdomsstatus. Cirka 4 000 obduktioner per år måste utföras för att uppnå en godtagbar nivå.

Ett nytt system för epidemiologisk övervakning av TSE har godkänts av kommissionens Ständiga veterinärkommitté och kommer att träda i kraft den 1 januari 2001. Den nya övervakningen innebär att nya diagnostika kommer att användas. För Sveriges del kommer det att röra sig om undersökning av 2 500 nötkreatur årligen.

För de nu nämnda områdena avser regeringen att överföra 11 050 000 kr från anslaget 43:1 Statens jordbruksverk.

Mot denna bakgrund bedömer regeringen anslagsbehovet till 90 950 000 kr. Anslagsbehoven för åren 2002 och 2003 beräknas vara oförändrade i fasta priser.

Motionerna

För finansiering av högre ersättning till djurägare för produktionsbortfall vid epizootiutbrott yrkas i motionerna MJ233 (c) yrkande 17 och MJ252 (c) yrkande 5 (delvis) en höjning av anslaget med 35 miljoner kronor.

Utskottets överväganden

Utskottet vill erinra om den nya epizootilag (1999:657) som riksdagen antog våren 1999 (prop. 1998/99:88, bet. 1998/99:MJU9). I sammanhanget avsåg riksdagen en motion (c) om ändring i lagens ersättningsregler i enlighet med motionerna MJ233 och MJ252 (båda c). Mot bakgrund av gällande lagstiftning finner utskottet regeringens bedömning av medelsbehovet under anslaget 42:5 väl avvägd och tillstyrker regeringens förslag i denna del. Därmed avstyrker utskottet motionerna i motsvarande delar. Utskottet tillstyrker även det bemyndigande som regeringen föreslår.

Propositionen

De utgifter som belastar anslaget avser bidrag till åtgärder för att förebygga skada av vilt eller ersättning för sådan skada enligt 29 a jaktförordningen (1987:905) samt för skador som rovdjur orsakar på renar.

För att säkerställa en rättvis fördelning av ersättningen mellan samebyarna avsätts medel för systematiska inventeringar för att fastställa förekomst och föryngring av rovdjur i renskötselområdet. För samebyarnas del av inventeringskostnaderna beräknas 3 miljoner kronor.

Naturvårdsverket fördelar medel på samtliga länsstyrelser, som beslutar om bidrag för att förebygga eller ersätta skada på annat än ren. Inriktningen är att viltskador så långt möjligt skall förebyggas.

Mot bakgrund av regeringens överväganden i vårpropositionen och riksdagens tillkännagivande om att motverka de ekonomiska förluster och andra olägenheter som fiskenäringen åsamkas (bet. 1999/2000:MJU17) bör anslaget ökas med 8 miljoner kronor. Därmed kommer ytterligare medel att kunna anvisas för skador på annat än ren.

Regeringen bedömer således anslagsbehovet till 71 000 000 kr för år 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven öka till 86 000 000 kr per år.

Motionen

Enligt motion MJ251 (m) bör anslaget sänkas med 8 miljoner kronor (yrkande 5). Bakgrunden till yrkandet är att motionärerna anser att jaktinstrumentet, i större utsträckning än vad som sker i dag, måste användas för att begränsa viltskadorna.

Utskottets överväganden

Som utskottet tidigare uttalat bör det vara balans mellan vildlevande arter (bet. 1999/2000:MJU17). I 4 § jaktlagen (1987:259) stadgas bl.a. att viltet skall vårdas i syfte dels att bevara de viltarter som tillhör landets viltbestånd och de fågelarter som förekommer naturligt i landet, dels att främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna. Utskottet är väl medvetet om att skador på tamdjur orsakade av rovdjur har ökat, liksom kostnaden för annan skada av vilt. Som anförs i propositionen bör emellertid några ändringar i ersättningssystemet för skador av vilt inte övervägas innan regeringen tagit ställning till Rovdjursutredningens förslag (SOU 1999:146). Regeringen, som uttalar sin avsikt att återkomma till riksdagen vad gäller förslagen i Rovdjursutredningens slutbetänkande, bedömer att ytterligare 15 miljoner kronor per år behöver anvisas för åren 2002 och 2003. Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslaget 42:6 och tillstyrker regeringens förslag i denna del. Därmed avstyrker utskottet motion MJ251 (m) yrkande 5.

Propositionen*Omfattning*

Till politikområdet har förts verksamheter hänförliga till EU:s gemensamma jordbrukspolitik, med undantag för verksamhet hänförlig till förordningen (EG) nr 1257/99 och därmed sammanhängande verksamhet, EU:s gemensamma fiskeripolitik samt verksamheter tillhörande området säkra livsmedel. Områdets utgifter bestäms i stor utsträckning av beslut inom EU men är också till vissa delar, främst vad gäller delar av området säkra livsmedel, baserade på rent nationella beslut. Verksamhetsområdena omfattar vegetabilie- och animalieproduktion, trädgårdsnäring, fiskerinäring, livsmedel, konsumentfrämjande åtgärder på livsmedelsområdet, statistikproduktion på jordbruks- och livsmedelsområdet, jordbruksadministration, fiskeridadministration m.m. Centrala förvaltningsmyndigheter inom politikområdet är Statens jordbruksverk, Fiskeriverket och Statens livsmedelsverk. Andra myndigheter inom politikområdet är Statens utsädeskontroll, Statens växtsortnämnd samt Livsmedelsekonomiska institutet.

Internationellt arbete inom jordbruks- och fiskeområdena avser framför allt verksamheten inom Förenta nationernas jordbruks- och livsmedelsorganisation (FAO), OECD samt regionala organ och nordiskt samarbete.

Mål

Regeringen föreslår att målet för politikområdet skall vara en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar livsmedelsproduktion. Inom politikområdet skapas förutsättningar för att

- de jordbruksföretag som så önskar skall kunna anslutas fullt ut till de obligatoriska EU-stöden,
- de stödberättigade jordbruksföretag som så önskar skall kunna anslutas till medfinansierade och nationellt finansierade regionala stöd så att givna ramar utnyttjas maximalt,
- jordbrukets och fiskerinäringens miljömål uppfylls,
- genomföra en erforderlig omstrukturering av fiskerinäringen,
- arbetet med att ta fram biologiskt och vetenskapligt underlag förbättras,
- nå en jämn tillförsel av råvara till marknaden,
- säkerställa EG:s krav på fiskerikontroll,
- förbättra fiskevården,
- i konsumenternas intresse verka för säkra livsmedel av god kvalitet, redlighet i livsmedelshandlingen och bra matvaror.

Resultatbedömning m.m.

På det jordbrukspolitiska området har det första steget mot en reformerad gemensam jordbrukspolitik tagits genom beslutet om Agenda 2000. Den svenska uppfattningen var att kommissionens förslag var ett steg i rätt riktning. Resultatet blev emellertid inte lika långtgående som förslaget. Rege-

ringen fortsätter därför arbetet enligt de riktlinjer för Sveriges arbete med jordbruks- och livsmedelspolitiken inom EU som riksdagen angav år 1998 (prop. 1997/98:142, bet. 1997/98:JoU23, rskr. 1997/98:241).

Jordbrukets totala intäkter beräknas preliminärt till 30,2 miljarder kronor och jordbrukets totala kostnader till preliminärt 26,5 miljarder kronor. Driftsöverskottet för år 1999 var sålunda 3,7 miljarder kronor, vilket är en ökning med 500 miljoner kronor jämfört med åren 1997 och 1998. Jordbrukarhushållens inkomster utanför jordbruket omfattas inte av sektorskalkylen. Direktstöden, bl.a. arealersättningar och djurbidrag, utgjorde 24 % av intäkterna år 1999. Animalieproduktionen står för 57 % av intäkterna år 1999 där mjölken står för 32 % av de totala intäkterna. Spannmål svarar år 1999 för 5 % av de totala intäkterna medan de övriga vegetabilerna potatis, sockerbeter, oljeväxter m.m. svarar för 13 %. Ökningen av arbetsproduktiviteten i Sverige under 1990-talet är på samma nivå eller något långsammare jämfört med EU-15 (Jordbruksverkets rapport 1999:27).

Basarealen för spannmål utnyttjades år 1999 till ca 90 procent. Sverige utnyttjar, i likhet med de flesta övriga medlemsländerna, i stort sett hela mjölkkvoten. Minskad efterfrågan på EU-marknaden i kombination med allt mindre möjligheter till subventionerad export har skärpt konkurrensen på EU-marknaden för nötkött, vilket pressat lönsamheten. Enligt Jordbruksverkets och Livsmedelsekonomiska institutets rapport 2000:10 *Analys av underlag för ekonomiska jämförelser mellan jordbruket i Sverige och andra länder* visar preliminära jämförelser mellan Sverige och Danmark och Finland att skillnaderna inte längre är så stora. Jordbrukets strukturomvandling mot färre och större enheter fortsätter. År 1999 fanns det 80 400 jordbruksföretag jämfört med år 1998 då det fanns 85 600. Minskningen beror framför allt på ett minskat antal företag med djur. Sysselsättningen domineras av män både vad det gäller personer och antalet arbetskraftsenheter.

För år 1999 har ogynnsamma väderleksförhållanden för höstsådd (hösten 1998) och en ökad areal i träda bidragit till att vegetabilieproduktionen minskat. Produktionen av socker, stärkelse, spannmål, mjölk, fågelkött och ägg har sedan EU-inträdet hävdats sig väl. Produktionen av nötkött samt får- och lammkött visar en marginell minskning efter EU-inträdet. Grisköttsproduktionen har under åren 1998 och 1999 varit ekonomiskt ansträngd i hela EU. Den svenska produktionen bedöms minska med ca 3 % år 1999 och med 6 % år 2000 samtidigt som den inte minskar inom flera andra EU-länder.

Inom det fiskeripolitiska området har utgångspunkten för beslut angående resursförvaltningen varit den internationellt erkända försiktighetsprincipen. De effekter som uppnåtts inom vissa fiskerier av införda regler är bl.a. en större flexibilitet i fisket samtidigt med en väsentlig förbättring i skyddet av unga, icke lekmogna fisker. Det beslutade fångstuttaget i egentliga Östersjön samt Sveriges och Finlands nationella fredningsregler har inneburit att den naturliga produktionen av lax har ökat kraftigt i flertalet av vildlaxälvarna. Avseende kontrollverksamheten har de förbättringar som genomförts i kontrollen av fångstkvoter resulterat i att antalet kvoter som överutnyttjats fortsatt att minska.

Fiskerinäringen har under programperioden 1995–1999 beviljats stöd inom ramen för mål 5a-fiske, såväl inom som utanför mål 6, och gemenskapsinitiativet Pesca. Beträffande mål 5a-åtgärder, vilka omfattar den huvudsakliga delen av strukturstödet, kan konstateras att investeringsviljan inom fiskerinäringen genomgående varit stor, främst för investeringar i beredningsindustrin, i fiskehamnar och inom flottan. Inom mål 6 har investeringarna främst avsett vattenbruksanläggningar. Utnyttjandegraden var vid programperiodens slut 97 % för mål 5a utanför mål 6, 99 % inom mål 6 och 93 % för Pescaprogrammet.

Antalet yrkesfiskare har under den senaste 25-årsperioden mer än halverats och uppgick i januari 2000 till drygt 2 300.

Under 1990-talet har landningarna av svenskfångad fisk ökat med närmare 160 000 ton, vilket motsvarar en ökning med ca 65 %, och landningar i utlandet har minskat. I en internationell jämförelse är den svenska fiskeflottan småskalig och karakteriseras av en relativt hög ålder. Flottans totala kapacitet, mätt såväl i bruttoton som i motorstyrka, har sedan år 1995 minskat med ca 10 %.

Enligt den officiella statistiken fanns det under år 1998 sammanlagt 405 producerande odlingar inom det svenska vattenbruket och antalet sysselsatta uppgick till ca 1 000 personer. Total produktionsvolym för matfisk, kräftdjur och blötdjur uppgick år 1998 till 5 500 ton motsvarande ett värde av 124,2 miljoner kronor.

Under år 1998 fanns det ca 180 fiskberedningsföretag som sysselsatte drygt 2 000 personer. Den totala omsättningen uppgick till ca 2 500 miljoner kronor (exklusive företag med mindre än 10 anställda), vilket gör sektorn till den värdemässigt viktigaste inom fiskerinäringen. Sedan Sveriges inträde i EU har exportvärdet av beredda produkter mer än fördubblats. Värdet av Sveriges totala export av fisk och fiskprodukter uppgick under år 1998 till 2 900 miljoner kronor.

Inom såväl yrkesfisket som inom beredningsindustrin har investeringarna som beviljats EU-medel främst avsett kvalitets- och hygienförbättrande åtgärder samt insatser för arbetsmiljön. Åtgärderna inom strukturprogrammen som vidtagits för att öka den regionala spridningen har gett positiva resultat. Utnyttjandegraden får också betraktas som mycket god. Enligt den oberoende utvärdering som den 31 december 1998 gjorts av programmet är uppfyllelsen av de övergripande målen genomgående god. Stödets effekter bedöms som goda och en tredjedel av projekten bedöms ha haft större effekt än förväntat.

Tillsynsverksamheten är den största funktionen inom Livsmedelsverket. Stora delar av tillsynsverksamheten är avgiftsfinansierad. Kontrollen på dessa områden har effektiviserats de senaste åren. Livsmedelsverket skall även stödja och hjälpa kommunerna i den kommunala tillsynen. I detta arbete har man konstaterat att kvaliteten i tillsynen varierar i alltför hög grad mellan olika kommuner och att tillsynsfrekvensen är låg. Den obligatoriska egenkontrollen uppvisar brister, särskilt vid de mindre företagen. Ett annat område av stor vikt för det offentliga åtagandet är arbetet med att utveckla

nya och säkrare metoder för kontroll av livsmedel. I den kunskapsuppbyggande verksamheten vid Livsmedelsverket arbetar man med detta.

Livsmedelsverkets mål att i konsumenternas intresse verka för säkra livsmedel av god kvalitet, redlighet i livsmedelshandlingen och bra matvanor kräver ett långsiktigt arbete. Under året har Livsmedelsverket på ett framgångsrikt sätt deltagit i ett stort antal forskningsprojekt. Såväl livsmedelsföretag som detaljhandel är för närvarande inne i en kraftig strukturomvandlingsfas. Fortsatta och fördjupade exportsatsningar är nödvändiga för att svenska livsmedelsföretag skall bli framgångsrika på exportmarknaderna och samtidigt behålla sin konkurrensförmåga på hemmamarknaden.

Riksrevisionsverket har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 1999 avseende Jordbruksverket, Fiskeriverket, Livsmedelsverket, Livsmedelsekonomiska institutet, Statens utsädeskontroll och Statens växtsortnämnd.

Den beräknade utgiftsutvecklingen avseende politikområdet Livsmedelspolitik är följande (i miljoner kronor och löpande priser)

Utfall	Anslag	Utgifts- prognos	Förslag anslag	Beräknat anslag	Beräknat anslag
1999	2000	2000	2001	2002	2003
6 242	3 692	3 597	7 594	7 934	7 726

Utskottets överväganden

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner det föreslagna målet för politikområdet Livsmedelspolitik. Utskottet har ingen erinran mot regeringens resultatbedömning beträffande verksamheten inom politikområdet.

43:1 Statens jordbruksverk

Propositionen

Jordbruksverket skall verka för en konkurrenskraftig miljö- och djurskyddsanpassad livsmedelsproduktion till nytta för konsumenterna. Jordbruksverket skall medverka till en korrekt tillämpning av EG:s regelverk så att finansiella sanktioner undviks. Jordbruksverket är fondkoordinator för EU-stöden. För år 2000 anvisades 255 706 000 kr varav 19 070 000 kr avsåg justering av premieavgiften till Statens pensionsverk som är en ökad kostnad för år 2000. Under åren 1998, 1999 och 2000 har Jordbruksverket fått disponera 20 miljoner kronor, 35 miljoner kronor respektive 35 miljoner kronor för administrativ hantering av landsbygdsprogrammet m.m. Från och med budgetåret 2001 upphör anslagen B3 Djurregister, B13 Jordbrukets blockdatabas samt F3 Kostnader för livsmedelsberedskap att vara enskilda anslag för att i stället ingå i anslaget 43:1 Statens jordbruksverk.

Jordbruksverket har till följd av medlemskapet i EU ålagts ansvar för en mängd nya arbetsuppgifter. Under budgetperioden är ambitionsnivån fortsatt hög för en rad arbetsuppgifter. Förutom det svenska ordförandeskapet skall Jordbruksverket fortlöpande analysera internationella frågor, bl.a. med kopp-

ling till de kommande WTO-förhandlingarna, östutvidgningen samt OECD och redovisa dessa till Jordbruksdepartementet. Vidare skall Jordbruksverket bistå regeringen och aktivt medverka i det internationella arbetet inom FAO, OECD och Agenda 21 för Östersjön. Utbyggnad och fortsatt utveckling av IT-baserade stödsystem samt informationsverksamhet gentemot länsstyrelser och jordbrukare i syfte att undgå finansiella korrigeringar från kommissionen prioriteras. Jordbruksverket har i mars 2000 avdelat en särskild arbetsgrupp för hanteringen av de potentiella återkraven för felaktigt utbetalda miljöstödet. Den nya programperioden för miljö- och landsbygdsprogrammet som börjar år 2001 samt behovet av en bättre blockdatabas kräver att en satsning görs under det närmaste året. I och med att år 2001 är det första året i den nya programperioden kommer korrekta ansökningar från lantbrukarna att betala sig i form av lägre kostnader kommande år. Under år 2001 kommer arbetet med att utveckla grisregistret, som skall upprättas i enlighet med direktiv 97/12/EG av den 17 mars 1997 om ändring och uppdatering av direktiv 64/432/EEG om djurhälsoproblem som påverkar handeln med nötkreatur och svin inom gemenskapen, att fortsätta. Jordbruksverket är funktionsansvarig myndighet för livsmedelsberedskapen. I enlighet med uppdrag i regleringsbrevet för innevarande budgetår har Jordbruksverket och Livsmedelsverket analyserat behovet av fortsatt beredskapslagring efter år 2000. Slutsatsen har varit att det inte finns några skäl för en fortsatt lagring och att lagerverksamheten därför skall upphöra. Avvecklingen beräknas vara klar under år 2001.

Resursåtgången i Jordbruksverkets verksamhet uppgick år 1999 till 823 årspersoner. Fördelningen på funktioner var 53 % till ärendehantering, 20 % till analys/utredning, 17 % till information, 8 % till kontroll/tillsyn och 2 % till normering.

När det gäller avgiftsinkomsterna härrör dessa från växtinspektion, kvalitetskontroll av frukt och grönt, vattenhushållning, foderkontroll, införsel av djur, köttklassificering m.m. Under år 2001 skall den avgiftsfinansierade verksamheten bedrivas i oförändrad omfattning. För perioden beräknas intäkterna och kostnaderna till 40,5 respektive 44,5 miljoner kronor. Eftersom utbetalningar av EU-stöd ersätts i efterskott från EG-budgeten uppstår ett kreditbehov för Jordbruksverket. Regeringen bedömer detta kreditbehov till 5,5 miljarder kronor för år 2001.

Implementeringen av Agenda 2000 och det nya landsbygdsprogrammet ställer fortsatta krav på utveckling och effektivisering av administrationen. Jordbruksverket och länsstyrelserna bör i likhet med innevarande år inom ramen för anvisade medel på anslag 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur få disponera resurser för sådana åtgärder. Anslaget till Jordbruksverket justeras fr.o.m. år 2001 med de belopp som tidigare anvisats under anslagen Djurregister, Jordbrukets blockdatabas samt Kostnader för livsmedelsberedskap. Justeringen innebär inte någon förändring av verkets uppgifter. Av anvisade medel skall 11 050 000 kr disponeras för bekämpning och kontrollprogram inom ramen för verkets verksamhet inom området bekämpning av smittsamma husdjursjukdomar. Regeringen kommer senare att meddela de närmare villkoren för dispositionen. För initialkostnader i samband med införandet av ett hundregister överförs 1 miljon kronor till anslaget Polisorganisationen under utgiftsområde 4, varav 805 000 kr utgör

ett engångsbelopp. En justering av premierna för avtalsförsäkringarna bör också göras. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 300 456 000 kr för år 2001. Anslagsbehoven för åren 2002 respektive 2003 beräknas till 301 261 000 kr räknat i fasta priser.

Motionerna

Enligt motion MJ243 (kd) har Jordbruksverket möjligheter att rationalisera och minska sin byråkrati genom effektiviseringar, exempelvis med ett förenklat clearingsystem. Därför bör kostnaderna för Jordbruksverkets verksamhet kunna minskas med 10 % (yrkande 10). Därmed kan anslaget 43:1 Statens jordbruksverk reduceras med 30 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkande 21 delvis). I motion MJ251 (m) yrkas att det till anslaget 43:1 Statens jordbruksverk anvisas 295 456 000 kr. Genom regelförenklingar och administrativa förbättringar kan anslaget reduceras med 5 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkande 6). Enligt motion MJ252 (c) finns det möjlighet att anslå mindre medel till administrationen hos Jordbruksverket. Anslaget 43:1 Statens jordbruksverk bör reduceras med 10 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5 delvis). I motionerna MJ257 (fp) yrkande 12 delvis och Fi211 (fp) yrkande 21 delvis föreslås att anslaget 43:1 Statens jordbruksverk reduceras med 100 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

Enligt motion MJ227 (s) bör Sverige på ett aktivt sätt ta till vara de möjligheter som finns att förenkla nationella regler för jordbruksadministrationen. En förenkling och effektivisering av den nuvarande organisationsmodellen skulle ge en mer långsiktig och stabil lösning med effektiv administration och hög måluppfyllelse. Stödadministrationen har kopplingar till flera andra verksamheter inom miljö- och kulturmiljöarbetet. Att dessa verksamheter finns samlade på länsstyrelserna innebär en hög effektivitet i arbetet med att utveckla landsbygden, lantbruket och att stärka kulturmiljövärdena och den biologiska mångfalden i odlingslandskapet. När det nya stödet för miljö och landsbygdsutveckling har "satt sig" finns det enligt motionärerna goda skäl för att flytta så mycket som möjligt av verksamheten från Jordbruksverket till länsstyrelserna. Enligt motion MJ258 (m) yrkande 4 bör Jordbruksverket avvecklas. Det finns anledning att utreda om verket kan ersättas genom att dels myndighetsuppgifter läggs på regional nivå nära jordbrukarna, dels återstående nödvändiga arbetsuppgifter fördelas på ny eller annan myndighet, t.ex. länsstyrelserna.

I motion Sk323 (kd) yrkas att riksdagen beslutar att jordbrukarnas avgifter till djurdatabasen skall avskaffas (yrkande 30).

Utskottets överväganden

Jordbruksverket skall verka för en konkurrenskraftig miljö- och djurskyddsanpassad livsmedelsproduktion till nytta för konsumenterna. Verket skall vidare medverka till en korrekt tillämpning av EG:s regelverk så att finansiella sanktioner undviks. Till följd av medlemskapet i EU har Jordbruksverket, förutom funktionen som fondkoordinator för EU-stöden, ålagts ansvar

för en mängd andra nya arbetsuppgifter. Vidare är ambitionsnivån fortsatt hög för en rad arbetsuppgifter under budgetperioden. Som regeringen framhåller kräver den nya programperioden för miljö- och landsbygdsprogrammet samt behovet av en bättre blockdatabas att en särskild satsning görs under det närmaste året. Detta kommer att betala sig i form av lägre kostnader under kommande år. Med det anförda ansluter sig utskottet till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslaget 43:1 och tillstyrker regeringens förslag. De motionsyrkanden som framförs om större eller mindre besparingar på Jordbruksverkets anslag grundas inte på någon mer ingående eller sakligt motiverad analys av vilka verksamheter och uppgifter som kan reduceras med verkan redan under budgetåret 2001. När det gäller förutsättningarna för den framtida jordbruksadministrationen återkommer utskottet i det följande. Därmed avstyrks motionerna MJ243 (kd) yrkandena 10 och 21 delvis, MJ251 (m) yrkande 6, MJ252 (c) yrkande 5 delvis, MJ257 (fp) yrkande 12 delvis och Fi211 (fp) yrkande 21 delvis.

Utskottet har ingen erinran mot vad regeringen anför om Jordbruksverkets tillgång till kredit på myndighetens särskilda räntekonto för EU-verksamhet i Riksgäldskontoret. Utskottet föreslår därför att riksdagen godkänner vad regeringen anför i denna del.

Beträffande frågan om en effektivare jordbruksadministration vill utskottet anföra följande. Som redovisas i propositionen presenterade utredningen om myndighetsorganisation på jordbrukets område mot bakgrund av det svenska EU-medlemskapet i december 1998 sitt betänkande Effektivare hantering av EU:s direktstöd till jordbruket (SOU 1998:147). Utredningen konstaterade att det råder stora skillnader i länsstyrelsernas effektivitet vid hanteringen av EU:s jordbruksstöd. Mot denna bakgrund tillsatte regeringen en arbetsgrupp inom Regeringskansliet under våren 2000 med uppgiften att se över hur problemen inom jordbruksadministrationen skall lösas. Arbetsgruppen överlämnade skrivelsen Rapport om effektivisering och finansiering av jordbruksadministrationen till statsrådet och chefen för Jordbruksdepartementet i augusti 2000. Arbetsgruppens slutsatser är att reglerna inom den gemensamma jordbrukspolitikerna är av central betydelse för bedömningen av jordbruksadministrationens organisation och finansiering. Beslut om de centrala reglerna inom CAP fattas inom EU och inte av Sveriges riksdag, regering eller myndigheter. Beräkningen av kostnaderna för administrationen har varit svårbedömd dels på grund av att länsstyrelsernas redovisning av kostnaderna uppvisar ett stort mått av osäkerhet, dels på grund av att tänkta rationaliseringsvinster till följd av bättre rutiner och större kunskaper uteblivit eftersom det skett ständiga förändringar i stödsystemen. I rapporten konstateras att de medel som hittills ställts till förfogande måste anses ha varit tillräckliga eftersom målsättningen att helt undvika sanktioner hittills i stort sett kunnat nås. Länsstyrelserna anser sig sakna resurser för att hantera återkravsärenden. I rapporten dras slutsatsen att högre kostnadseffektivitet, förenklingar i administrationen, förbättringar av databaser och IT-stöd, ändringar av regelverk och ökad kunskap hos jordbrukarna bör leda till ytterligare effektiviseringar eller minskade kostnader i verksamheten. På några års sikt bör, enligt rapporten, genomförandet av administrativa förenklingar och införandet av ett nytt miljö- och landsbygdsprogram leda till att resursbehoven bör

kunna klaras med oförändrade ramanslag om inte några förändringar i regelverket inträffar. Det pågående kvalitetsprojektet inom Jordbruksverket och länsstyrelserna har förutsättningar att leda till att hanteringen av jordbrukarstöden både blir mer effektiv och att kvaliteten i arbetet blir bättre. Strukturutvecklingen inom jordbruket tillsammans med utökade kommunikationsmöjligheter mellan jordbruksföretag och myndigheter gör att förutsättningarna för jordbruksadministrationen ändras. En organisation bestående av 22 från varandra fristående myndigheter är i det perspektivet inte någon långsiktigt stabil lösning enligt rapporten. Stordriftsfördelar vad gäller såväl stödhanteringen som en långtgående rationalisering av ledningsfunktioner och kommunikationer bör enligt rapporten ge väsentliga besparingar oavsett om en sådan organisation är en del av Jordbruksverket eller utvecklas inom ramen för länsstyrelseorganisationen. Som regeringen framhåller innebär de nya förutsättningar som nu gäller och de förändringar som kan förutses att jordbruksadministrationen behöver anpassas och förändras. Bland annat bör en koncentration av handläggningen av ärenden eftersträvas. Det är angeläget att det påbörjade effektiviseringsarbetet som nu bedrivs av Jordbruksverket och länsstyrelserna ges hög prioritet och att fortsatta åtgärder till förenklingar och rationaliseringar vidtas. Med det anförda och då regeringen har för avsikt att snarast ta ställning till den närmare organisatoriska lösningen för hur arbetet skall bedrivas föreslår utskottet att motionerna MJ227 (s) och MJ258 (m) yrkande 4 lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

Den inre marknaden inom EU förutsätter att djur skall kunna förflyttas fritt mellan länder och regioner. Då smitrisken ökar när djur flyttas och blandas med djur från andra platser, är det viktigt att djurens identitet och ursprung kan fastställas. Enligt rådets förordning (EG) nr 820/97 skall därför alla nötkreatur, svin, får och getter inom EU märkas och journalföras. Den aktuella rådsförordningen ger möjlighet för medlemsländerna att ta ut avgifter av djurhållarna för att täcka kostnaderna för systemet för identifiering och registrering. Närmare bestämmelser härom finns i artiklarna 2, 3 och 9 i förordningen. Databasen har varit i funktion sedan den 31 december 1997. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet det i motion Sk323 (kd) yrkande 30 framförda förslaget att avgifterna till djurdatabasen skall avskaffas.

43:2 Statens utsädeskontroll, 43:3 Statens växtsortnämnd och 43:4 Bekämpande av växtsjukdomar

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under anslagen 43:2–43:4.

43:5 Arealersättningar och djurbidrag m.m.

Propositionen

Från anslaget utbetalas direktbidrag i form av arealersättning, djurbidrag m.m. Anslaget är obligatoriskt för alla medlemsländer inom EU och finansieras helt från EG-budgeten. Utbetalningen av arealersättning för år 2000 kommer att ske först i januari 2001, jämfört med november tidigare år. Arealersättning lämnas för odling av spannmål, oljeväxter, baljväxter, oljelin,

gräsensilage och areal tagen ur produktion. Vidare finns arealbaserade ersättningsystem för bl.a. spånadslin, vicker m.m. Ett villkor för ersättning är att åkermark tas ur livsmedels- eller foderproduktion.

Arealersättning avseende år 2001 om ca 3,9 miljarder kronor utbetalas först i januari 2002. Det innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för redan anvisade anslagsmedel. Av denna anledning föreslås riksdagen bemyndiga regeringen att godkänna stöd som innebär utgifter på högst 4,6 miljarder kronor efter år 2001. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 5 269 500 000 kr för år 2001. Anslagsbehoven för åren 2002 och 2003 beräknas till 5 407 400 000 kr.

Motionen

I motion MJ252 (c) föreslås att anslaget 43:5 Arealersättningar och djurbidrag m.m. ökas med 40 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5 delvis).

Utskottets överväganden

Som framgår av propositionen är anslaget obligatoriskt för alla medlemsländer inom EU och finansieras helt från EG-budgeten. Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslaget 43:5 och tillstyrker regeringens förslag. Därmed avstyrks motion MJ252 (c) yrkande 5 delvis. Det i motionen framförda yrkandet om en höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet.

Utskottet tillstyrker vidare det bemyndigande som regeringen föreslår.

43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under anslaget 43:6. Vidare tillstyrker utskottet det bemyndigande som regeringen föreslår.

43:7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m.

Propositionen

Under anslaget redovisas de räntor som uppstår för staten till följd av att ersättningen från EU:s jordbruksfonds garanti- och utvecklingssektion inte sker vid samma tidpunkt som utbetalningen. Ersättning från garantisektionen erhålls normalt i efterskott medan det från utvecklingssektionen är fråga om förskott. Anslaget får även belastas med eventuella finansiella sanktioner och straffavgifter som Europeiska kommissionen kan komma att ålägga Sverige. Anslaget får också tillföras kursvinster och belastas med kursförluster som uppstår till följd av att medlemsstaten bär kursrisken inom EU:s jordbruksfonds utvecklingssektion. Anslaget får dessutom belastas med s.k. tekniska kostnader för offentlig lagring i den mån ersättning inte erhålls från EG-budgeten. Vid ett omvänt förhållande, dvs. om EG:s schablonersättning för de tekniska kostnaderna överstiger de faktiska kostnaderna, tillförs ansla-

get medel från inkomstitel 6116 Offentlig lagring. Regeringen bedömer anslagsbehovet till oförändrat 79 700 000 kr för år 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven vara oförändrade.

2000/01:MJU2

Motionerna

Enligt motion MJ233 (c) finns det all anledning att verka för att jordbruket inte skall drabbas negativt på grund av att utbetalningarna av arealstöd senarelagts. En statlig lånegaranti bör utfärdas för jordbrukare som på grund av försenade utbetalningar av arealersättningen får likviditetsproblem (yrkande 14). För år 2001 motsvarar den förskjutna utbetalningen av arealersättning ca 3,9 miljarder kronor vilket beräknas medföra ett räntebortfall på ca 40 miljoner kronor. Berörda jordbruksföretag bör kompenseras härför (yrkande 15). Enligt motion MJ256 (m) yrkande 8 borde regeringen redan i årets budget ha lagt förslag om räntekompensation på grund av den senarelagda utbetalningen av arealersättningar. Senareläggningen innebär att man dels anstränger jordbrukssektorns likviditet, dels orsakar räntekostnader. När det gäller utbetalning av arealersättning för budgetåret 2000 föreslår motionärerna att utbetalningen av arealersättningen skall ske första arbetsdagen efter årsskiftet. Härigenom kan skadan för jordbruket minimeras (yrkande 9).

Utskottets överväganden

Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslaget 43:7 och tillstyrker regeringens förslag i denna del.

I årets regeringsförklaring framhålls bl.a. att den svenska livsmedelsproduktionens konkurrenskraft skall hävdas. De s.k. gödselskatterna skall i lämplig form återföras till jordbruket och regeringen avser att lägga fram förslag härom under riksdagsåret. Utöver detta har regeringen, som ett led i ett samlat åtgärdsprogram för att stärka den svenska jordbruksnäringen, i anslutning till regeringsförklaringen redovisat även andra åtgärder som t.ex. kompensation för den senarelagda utbetalningen av arealersättning. För att möjliggöra en sådan kompensation i anslutning till arealstödsutbetalningen anser utskottet att regeringen bör få disponera anslaget 43:7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m. Från anslaget bör högst 30 miljoner kronor få användas för detta ändamål. Enligt utskottets mening får det ankomma på regeringen att besluta om den närmare utformningen av kompensationen, som förutsätts stå i överensstämmelse med de regler som gäller för den gemensamma jordbrukspolitik. Utskottet har tidigare uttalat sig om betydelsen av att den senarelagda arealersättningen utbetalas med minsta möjliga fördröjning (bet. 1999/2000:MJU2). Utbetalningen av den nu aviserade kompensationen bör göras i så nära anslutning som möjligt till utbetalningen av arealersättningen. Vad utskottet anfört med anledning av motionerna MJ233 (c) yrkande 15 och MJ256 (m) yrkandena 8 och 9 bör ges regeringen till känna.

Motion MJ233 yrkande 14 avstyrks i den mån den inte kan anses tillgodosedd med vad utskottet nu anfört.

Propositionen

Kraven på verksamheten har ökat på fiskerikontrollens område och genom att verkets uttalade roll på miljöområdet förstärkts. Dessa faktorer har i hög grad påverkat arbetet under år 1999. Under detta år hade Fiskeriverket 254 årsarbetskrafter och verksamhetens totala omslutning var 180,1 miljoner kronor, varav 33 % eller 60,1 miljoner kronor finansierades av anslagsmedel. Fiskeriverket bedriver uppdragsverksamhet och tjänsteexport. För budgetåret 1999 erhöll Fiskeriverket 45,1 miljoner kronor i avgiftsintäkter från sin uppdragsverksamhet och tjänsteexport. Avgiftsintäkterna får disponeras av Fiskeriverket.

Enligt regeringen har Fiskeriverket utförligt redovisat sina prestationer, resultatet av dessa och kopplingen till de operativa målen. Av resultatredovisningen framgår att verket har arbetat i linje med de övergripande målen i regleringsbrevet. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 66 516 000 kr för år 2001. Anslagsbehoven för åren 2002 och 2003 beräknas vara oförändrade.

Motionerna

Enligt motion MJ243 (kd) har Fiskeriverket erhållit ökade anslag under senare år. För år 2001 föreslås därför att anslaget till Fiskeriverket reduceras med 3 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkande 21 delvis). Även i motion MJ252 (c) framhålls att det finns möjlighet att anslå mindre medel till administrationen hos Fiskeriverket. Anslaget föreslås minskas med 2 000 000 kr (yrkande 5 delvis).

Utskottets överväganden

Som framhålls i propositionen har Fiskeriverket utförligt redovisat sina prestationer, resultatet av dessa och kopplingen till de operativa målen. Enligt regeringen har Fiskeriverket arbetat i linje med de övergripande målen i regleringsbrevet. Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag när det gäller medelsanvisningen under anslaget 43:8. Därmed avstyrks motionerna MJ243 (kd) yrkande 21 delvis och MJ252 (c) yrkande 5 delvis.

43:9 Strukturstöd till fisket m.m., 43:10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. och 43:11 Fiskevård

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under anslagen 43:9–43:11.

43:12 Statens livsmedelsverk**Propositionen**

Livsmedelsverket skall i konsumenternas intresse verka för säkra livsmedel av god kvalitet, ärlighet i livsmedelshandlingen och bra matvanor. Dess

främsta uppgifter är att utarbeta föreskrifter inom livsmedelsområdet, utöva tillsyn enligt livsmedelslagen (1971:511) samt leda och samordna livsmedelskontrollen, informera om viktiga förhållanden på livsmedelsområdet, aktivt medverka till att riksdagens och regeringens riktlinjer i fråga om kost och hälsa fullföljs, verkställa utredningar och vetenskapliga undersökningar om livsmedel och matvanor samt att utveckla metoder för livsmedelskontrollen. Inom ramen för regeringens satsning på forskning och utveckling av ekologisk produktion och ekologiska produkter föreslår regeringen att Livsmedelsverket tillförs 2 miljoner kronor per år under tre år till studier om säkra ekologiska livsmedel och kost helt eller delvis baserad på ekologiska livsmedel. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 119 655 000 kr för år 2001. Anslagsbehoven för åren 2002 och 2003 beräknas till 122 140 000 respektive 124 810 000 kr.

Motionerna

I motion MJ243 (kd) föreslås att Livsmedelsverket tillförs ytterligare 6 000 000 kr utöver regeringens förslag. Den snabba utvecklingen av nya produkter, ökad handel men också ökad kunskap om olika risker kräver att livsmedelsmyndigheten har kunskap och metoder som kan ligga till grund för hur livsmedelshandlingen skall regleras och kontrolleras (yrkande 21 delvis). Enligt motionärerna i motion MJ252 (c) är det möjligt att anslå mindre medel till administration hos Statens livsmedelsverk. Anslaget 43:12 bör därför reduceras med 10 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5 delvis).

Utskottets överväganden

Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslaget 43:12 och tillstyrker regeringens förslag. Därmed avstyrks motionerna MJ243 (kd) yrkande 21 delvis och MJ252 (c) yrkande 5 delvis. Det i motion MJ243 framförda yrkandet om en höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet.

43:13 Livsmedelsekonomiska institutet

Propositionen

Livsmedelsekonomiska institutet, vars verksamhet omfattar analyser och utredningar inom det jordbrukspolitiska området och livsmedelsområdet, har varit verksamt i drygt ett år. Det bildades den 1 juli 1999. Den analysverksamhet som myndigheten bedriver utgör ett viktigt komplement till verksamheten vid övriga myndigheter och utgör ett viktigt underlag för regeringens ställningstaganden i frågor på det livsmedelspolitiska området. Största delen av de nuvarande resurserna används till analyser rörande CAP, WTO och utvidgningen av EU. Regeringen föreslår att ett ramanslag på 8 156 000 kr anvisas för år 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven till 8 306 000 respektive 8 474 000 kr.

Enligt motion MJ251 (m) bedrivs liknande verksamhet som den Livsmedels-ekonomiska institutet ansvarar för även av Jordbruksverket. Enligt motion-ärena förefaller detta inte vara optimalt från ett resursperspektiv. Därför föreslås att anslaget minskas med 4 078 000 kr (yrkande 7).

Utskottets överväganden

Avsikten med att inrätta det Livsmedelsekonomiska institutet var att tillgoda det ökande behovet av utredningsverksamhet och analyser med ekonomisk inriktning inom jordbruks- och livsmedelsområdet. Analyserna skall vara grundade på vetenskapliga metoder, ha en samhällsekonomisk huvudinriktning och omfatta såväl nationella som internationella frågor. Målet med Livsmedelsekonomiska institutets verksamhet är att förse regeringen med långsiktigt, analytiskt underlag inför beslut och internationella förhandlingar om jordbruks- och livsmedelsfrågor samt öka kunskapen om dessa frågor bland allmänheten. Med det anförda ansluter sig utskottet till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslag 43:13 och tillstyrker regeringens förslag. Därmed avstyrks motion MJ251 (m) yrkande 7.

43:14 Livsmedelsstatistik och 43:15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under anslagen 43:14–43:15.

43:16 Åtgärder på livsmedelsområdet**Propositionen**

Anslaget disponeras för att främja export av livsmedel samt för andra åtgärder på livsmedelsområdet med särskild tonvikt på konsumentperspektivet under perioden 2000–2002. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 25 000 000 kr för år 2001. Anslagsbehoven för åren 2002 och 2003 beräknas till 25 000 000 kr respektive 5 000 000 kr.

Motionen

Enligt motion MJ243 (kd) måste Sverige nu likt andra EU-länder satsa ordentligt med nationella medel för att stötta svensk livsmedelsexport. Efter att först ha utökat anslaget inför innevarande år, om än otillräckligt, görs nu en neddragning av anslaget trots att årets anslagsprognos visar på att medlen gott och väl kommer att förbrukas. Anslaget 43:16 bör därför ökas med 20 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag (yrkandena 8 och 21 delvis).

Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslaget 43:16 och tillstyrker regeringens förslag. Därmed avstyrks motion MJ243 (kd) yrkandena 8 och 21 delvis. Det i motionen framförda yrkandet om en höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet.

43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under anslaget 43:17.

Landsbygdspolitik

Propositionen

Omfattning

Politikområdet omfattar verksamhet för en hållbar utveckling av landsbygden. Åtgärder är i stor utsträckning riktade till lantbruksföretag men också till andra företag på landsbygden. Avgränsningen följer i huvudsak rådets förordning (EG) nr 1257/99 av den 17 maj 1999 om stöd till utveckling av landsbygden samt åtgärder som syftar till att underlätta genomförandet av denna. Politikområdet omfattar också försöks- och utvecklingsverksamhet inom ramen för de skilda nationella handlingsprogrammen för jordbrukets miljöpåverkan.

Mål

Regeringen föreslår att målet för politikområdet skall vara en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Målet inbegriper en hållbar livsmedelsproduktion med ökad miljöanpassning, sysselsättning, regional balans och uthållig tillväxt. Vidare skall jordbrukets natur- och kulturvärden värnas samt jordbrukets negativa miljöpåverkan minimeras i syfte att bidra till att de nationella miljö kvalitetsmålen uppnås inom en generation.

Resultatbedömning m.m.

När det gäller miljöfrågorna framhålls bl.a. i propositionen att Jordbruksverket, Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet, inom ramen för uppdraget att följa och utvärdera miljöeffekterna av den gemensamma jordbrukspolitiken, har visat att arealen hävdad betesmark sannolikt har ökat sedan EU-inträdet. Detta bidrar både till att bevara den biologiska mångfalden och det öppna odlingslandskapet.

Handlingsprogrammet för bekämpningsmedel syftar till att hälso- och miljöriskerna skall fortsätta att minska. Resultatet av handlingsprogrammet åren 1986–1998 är att miljö- och hälsoriskerna reducerats med 62 respektive 75 % (beräknat som miljö- respektive hälsoindex gånger försåld volym bekämp-

ningsmedel). Under de senaste åren har dock en viss ökning av miljöriskindikatorn skett. Orsaken till att den försålda volymen ökat är främst en förändrad grödfördelning till följd av den gemensamma jordbrukspolitiken samt en förändrad prisrelation mellan mekanisk och kemisk ogräsbekämpning. Det nuvarande handlingsprogrammet för bekämpningsmedel löper ut år 2001. Ambitionen att halvera den mänskligt orsakade kvävebelastningen på havet från jordbruksmark mellan åren 1985 och 1995 har inte nåtts. Belastningen beräknas ha minskat med ca 25 % 1998. Däremot har en 20-procentig minskning av försäljningen av kväve i form av handelsgödsel skett mellan åren 1986 och 1999, vilket överensstämmer med riksdagens beslut. Ammoniakförlusterna från jordbruket skall minska från 1995 års nivå. Till år 1998 var minskningen ca 5 %. Fosforeffektiviteten har ökat avsevärt sedan år 1985 – från 34 % till 56 % år 1997. Det av riksdagen fastställda målet om ekologisk produktion på 10 % av den totala åkerarealen är uppnått.

När det gäller jordbrukets miljöersättningsprogram framhålls att erfarenheterna av det tidigare miljöersättningsprogrammet har varit goda. För löpande flerårsåtaganden enligt det tidigare miljöprogrammet gäller att dessa får fullföljas. En övergång mellan de olika programmen kommer att vara möjlig i de fall detta medför en ökad miljönytta. Därigenom kan även administrativa förenklingar uppnås. Anslutningen till åtgärderna för att främja biologisk mångfald och kulturmiljövärden har varit god. Arealmålen för ersättningarna till slätterängar och kulturmiljöer är uppnådda och flertalet betesmarker, motsvarande 385 000 hektar eller ca 85 % av arealen, omfattas numera av någon av miljöersättningarna. Anslutningen till miljöersättningen för flerårig vallodling är god. Detta gäller även öppet odlingslandskap, den andra stora ersättningsformen till vallproduktion. Inom båda dessa ersättningsformer är anslutningen i förhållande till arealmålet över 80 %. Beträffande miljöanpassat jordbruk är anslutningen i förhållande till målet för de miljöersättningar som syftar till att minska växtnäringsförluster lägre än motsvarande siffror för ovan nämnda ersättningar, men anslutningen ökar stadigt. Beslut om stöd till åtgärder inom ramen för olika strukturfondsprogram och stödordningar för perioden 1995–1999 motsvarar i stort sett de budgeterade beloppen.

I arbetet med miljö- och landsbygdsprogrammet har tidigare erfarenheter av tillämpningen av motsvarande stöd och ersättningar tagits till vara. En integration mellan olika åtgärder och delar i programmet har eftersträvat för att på ett samlat sätt åtgärda landsbygds specifika problem och för att optimera förutsättningarna för att lösa dessa. I linje med EU:s regler skall en halvtids- och slututvärdering av programmet genomföras. Miljöarbetet inom jordbruket har länge bedrivits i nationella handlingsprogram vars syfte är att reducera jordbrukets negativa miljöpåverkan såväl som för att förstärka dess positiva effekter. Ett sammanhållet arbete liksom kontinuerliga utvärderingar och uppföljningar av detta är viktiga instrument i miljöarbetet. Miljö- och landsbygdsprogrammets olika åtgärder för att miljöanpassa jordbruket utgör ett viktigt styrmedel i detta arbete. Försöks- och utvecklingsverksamhet inom de nationella handlingsprogrammen bör utgöra ett viktigt kunskapsunderlag i arbetet med att kontinuerligt förbättra åtgärder liksom utgöra en bas för informations spridning till olika aktörer. Miljöersättningarna till jordbruket har

visat sig vara av stor betydelse för att uppnå miljökvalitetsmålet Ett rikt odlingslandskap. Därför har sådana miljöersättningar en betydande omfattning även inom det nya miljö- och landsbygdsprogrammet.

Den beräknade utgiftsutvecklingen avseende politikområdet Landsbygdspolitik är följande (i miljoner kronor)

Utfall	Anslag ¹	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
1999	2000				
3 575	3 871	4 568	3 755	3 784	3 883

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Utskottets överväganden

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner det föreslagna målet för politikområdet Landsbygdspolitik. Utskottet har ingen erinran mot regeringens resultatbedömning beträffande verksamheten inom politikområdet.

44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Propositionen

Anslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur används i huvudsak för att finansiera strukturstöd och miljöersättningar med anknytning till jordbruket inklusive det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige.

Bestämmelser om investeringsstöd till lantbrukare, startstöd till yngre jordbrukare, stöd till bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, regionala stöd, kompensationsbidrag till jordbruk i bergsområden och mindre gynnade områden, kompetensutveckling, miljöåtgärder i jord- och skogsbruket, åtgärder som främjar anpassning och utveckling av landsbygden m.m. återfinns numera i rådets förordning (EG) nr 1257/99 om stöd till utveckling av landsbygden. Rådsförordningen ersätter därmed nio tidigare förordningar om struktur-, miljö- och landsbygdsåtgärder med anknytning till den gemensamma jordbrukspolitiken. Nationella bestämmelser finns i förordningen (2000:577) om stöd för miljö- och landsbygdsutvecklingsåtgärder. Miljöåtgärder i jordbruket är det enda som förblir obligatoriskt för EU:s medlemsstater. Drygt hälften av kostnaderna för miljöåtgärderna finansieras via EG-budgeten.

Enligt anslutningsfördraget får Sverige lämna nationellt stöd för att upprätthålla produktionen i norra Sverige (stödområdena 1–3). Stöd kan lämnas för slaktsvin, suggor, getter, ägg, potatis, bär och grönsaker samt som pristilllägg och transportstöd för mjölk. Stödet är beräknat utifrån förutsättningen att den totala stödnivån före EU-medlemskapet skall kunna upprätthållas.

Jordbruksverket och länsstyrelserna bör i likhet med tidigare år inom ramen för anvisade medel få disponera resurser för återkrav av ersättningar,

implementeringen av Agenda 2000 och det nya landsbygdsprogrammet. Högst 45 miljoner kronor får disponeras år 2001.

Regeringen föreslår att anläggningsstöd för plantering av energiskog skall kunna lämnas t.o.m. år 2003. Dessa åtgärder skall finansieras inom ramen för detta anslag. Högst 5 miljoner kronor per år får användas för ändamålet.

Regeringen bedömer anslagsbehovet till 2 203 000 000 kr för år 2001. Anslagsbehoven för åren 2002 och 2003 beräknas till 2 203 000 000 kr respektive 2 223 000 000 kr.

Startstöd till yngre jordbrukare, stöd till investeringar i jordbruksföretag, stöd till bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter samt miljöåtgärder och åtgärder för landsbygdens utveckling är stödformer som bygger på fleråriga åtaganden. Detsamma gäller åtgärder inom ramen för struktur- och gemenskapsprogrammen i mål 1 och gemenskapsinitiativet LEADER+. Detta innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för redan anvisade anslagsmedel. Regeringen bör därför bemyndigas att under år 2001 i fråga om ramanslaget Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 2 950 000 000 kr efter år 2001. Vid beräkningen har beaktats tillgängligt anslagssparande.

Anslaget 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur används i huvudsak för att finansiera struktur- och miljöstöden med anknytning till jordbruket och de regionala stöden till jordbruket i norra Sverige. Till anslaget förs även Jordbruksfondens utvecklingssektions finansiering av mål 1- och LEADER+programmen. Från anslaget utbetalas även ersättningar för löpande åtaganden från den tidigare programperioden. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 1 500 922 000 kr för år 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven till 1 529 469 000 kr respektive 1 557 951 000 kr.

Startstöd till yngre jordbrukare, investeringsstöd, stöd till bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter samt miljöersättningar och andra kompletterande åtgärder är stödformer som bygger på fleråriga åtaganden. Detsamma gäller åtgärder inom ramen för struktur- och gemenskapsprogrammen i mål 1 och gemenskapsinitiativet LEADER+. Detta innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för redan anvisade anslagsmedel. Regeringen bör därför bemyndigas att under år 2001 i fråga om ramanslaget Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 3 515 000 000 kr efter år 2001. Vid beräkningen har beaktats tillgängligt anslagssparande.

Motionerna

Enligt motion MJ233 (c) bör det maximala beloppet för startstöd höjas till samma nivå som EG-förordningen anger (yrkande 24). Beträffande landsbygdsförordningen och miljöstödsprogrammen anför motionärerna att Sveriges tilldelning av EG-medel innebär en förlust på ca 0,5 miljarder kronor per år i utebliven EG-finansiering. Till följd härav finns det ett stort behov av

ökad ekonomisk kompensation (yrkande 25). När det gäller kostnadsramarna för EG-medfinansierade anslag framhålls i motion MJ243 (kd) att dessa långsiktigt måste ligga på en nivå som innebär att Sverige fullt ut använder de EG-anslag som är möjliga. Europeiska kommissionen har drastiskt skurit ned kommande miljö- och landsbygdsprogram, vilket drabbar svensk lantbruksnäring hårt (yrkande 5). Behovet av stöd till mindre gynnade områden, startstöd till unga jordbrukare och nyetablerade bönder är fortfarande mycket stort. Vidare framhålls att det måste vara fel att avveckla det s.k. REKO-stödet om man vill höja miljöambitionen inom hela jordbruksnäringen. Det bör också i fortsättningen vara möjligt att lägga om delar av växtodlingen till ekologisk produktion och/eller betesdrift utan att den övriga andelen påverkas. Man bör knyta den ekologiska vallen och betesdriften enbart till djurhållning. Den djurhållning som används i betesdriften bör också kunna bestå av hästar. Vidare behövs ett stöd för ekologisk odling i växthus och en särskild stödinsats för att upprätthålla mjölkproduktionen i skogs- och mellansbygd. Sammantaget bör ytterligare 530 miljoner kronor anvisas för att kompensera bortfallet. När det gäller Norrlandsstödet skulle en höjd intransportersättning sannolikt leda till ökad stabilitet och framtidstro. Kostnaden för kadaverinsamlingen har heller inte tidigare beräknats ingå i underlaget för merkostnaderna i norra Sverige. Ytterligare 7 miljoner kronor bör anslås som ett extra Norrlandsstöd (yrkande 6). Sammanlagt föreslås att anslaget 44:1 tillförs ytterligare 537 000 000 kr utöver regeringens förslag (yrkande 21 delvis). Enligt motion MJ252 (c) erhöll Sverige en mycket dålig tilldelning av EG-resurser vilket innebär att vi förlorade ca 0,5 miljarder kronor per år i utebliven EG-finansiering. Motionärerna avser att positivt medverka för att hitta en lösning och tillför därför anslaget 44:1 560 000 000 kr utöver regeringens förslag (yrkande 5 delvis). När det gäller det s.k. REKO-stödet framhålls i motion MJ766 (kd) yrkande 6 att ett arealstöd för miljöförbättrande åtgärder utgör en viktig stimulans till förändring av produktionsmetodik och produktionsuppläggning. Vidare anförs att stödet för ekologisk odling inom EU också skall innefatta stöd till ekologisk växthusodling. För växthusodlingens del bedrivs i dag en alltför begränsad, av samhället stödd, forsknings- och utvecklingsverksamhet för att ge vägledning för företag som önskar att utveckla produktionen efter ekologiska principer (yrkande 7).

När det gäller jordbruket i norra Sverige framhålls i motion MJ206 (c) att tendensen för jordbruksproduktionen inom stödområde 1 i dag är vikande, särskilt i det fjällnära området. Det är av yttersta vikt att snarast höja den regionala ersättningsnivån till jordbruket i detta område. Enligt motion MJ210 (c) måste den nationella ersättningen till jordbruket i norra Sverige utgå enligt tidigare kommissionsbeslut. Anslagna medel har inte förbrukats, och produktionen understiger klart den referensnivå som fastställdes i samband med Sveriges EU-inträde. Regeringen bör uppta överläggningar med kommissionen om att den nationella delen av merkostnadsersättningen för suggorna skall höjas. I motion MJ223 (c) uppmärksammas intransportersättningens stora betydelse för att öka stabiliteten och framtidstron bland lantbrukarna. Starka skäl talar för att den höjs för mjölken och återinförs för ägg och kött. Regeringen bör snarast ta upp överläggningar med EU-kommissionen i denna fråga. Även i motion MJ235 (kd) framförs krav om att

transportersättningen för jordbruket i norra Sverige skall höjas och att både kött och ägg skall ingå i underlaget (yrkande 1). Vidare framhålls att det nya landsbygds- och miljöprogrammet har medfört en kraftig nedtrappning av kompensationsersättningen till spannmålen i norra Sverige. Detta innebär att lönsamheten i svinproduktionen kommer att försämrats ytterligare från år 2001. Den nationella delen av merkostnadsersättningen för saggproduktionen måste därför höjas (yrkande 2). Enligt motion MJ246 (v) yrkande 1 föreligger ett behov av en översyn av de nationella stöden. Ett antal utvärderingar från Jordbruksverket visar att utfallet varit relativt sett mindre gynnsamt för Norrlandsjordbruket än för övriga delar av landet. Vidare kan konstateras att de nationella ersättningarna inte utnyttjats fullt ut. Utbetalda nationella merkostnadsersättningen till norra Sverige var år 1999 305 miljoner kronor. Detta skall jämföras med det beslutade referensbeloppet på 316 miljoner kronor. Dessa medel är också anslagna i budgetpropositionen. Enligt motionärerna kommer den av regeringen beslutade tillämpningen av Agenda 2000 med bland annat sänkta ersättningar för spannmål i stödområdena ett till tre att särskilt drabba svinproduktionen. Regeringen bör därför pröva möjligheten att inom den framförhandlade ramen höja ersättningen för saggor (yrkande 2). Riksdagen gav i december 1998 regeringen i uppdrag att utforma ett särskilt stöd till jordbruket i fjällnära områden för att kompensera det sämre utfallet efter EU-inträdet i stödområde 1. Det är av yttersta vikt att snarast höja den regionala ersättningsnivån till jordbruket i detta område (yrkande 3). Även i motion MJ256 (m) uppmärksammas att riksdagen i december 1998 gav regeringen i uppdrag att utforma ett särskilt stöd till jordbruket i det fjällnära området. Den nationella ersättningen till jordbruket i norra Sverige, som är direkt kopplad till produktionen, sjunker successivt inom stödområde 1. Ersättningarna bör kunna korrigeras något uppåt. Det skall givetvis ske inom den befintliga ramen. Som exempel kan nämnas saggstödet (yrkande 15).

Utskottets överväganden

Som framgår av propositionen används anslaget 44:1 i huvudsak för att finansiera strukturstöd och miljöersättningar med anknytning till jordbruket inklusive det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Utgångspunkten för regeringens förslag till medelsanvisning är de av Sverige tillämpade miljö- och strukturstöden som prövats av EG-kommissionen inom ramen för antagandet av Sveriges miljö- och landsbygdsprogram. När det gäller det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige anvisas medel så att den totala stödnivån före EU-medlemskapet skall kunna upprätthållas. Under anslaget 44:2 anvisas medel motsvarande EU:s finansiering av struktur- och miljöstöden med anknytning till jordbruket och de regionala stöden till jordbruket i norra Sverige. Till anslaget förs även Jordbruksfondens utvecklingssektions finansiering av mål 1- och LEADER+programmen. Från anslaget utbetalas dessutom ersättningar för löpande åtaganden från den tidigare programperioden. När det gäller det svenska miljö- och landsbygdsprogrammet bör i detta sammanhang även uppmärksammas att regeringen den 26 oktober innevarande år gett Jordbruksverket i uppdrag att genomföra en översyn av

programmet för Sverige åren 2000–2006. Jordbruksverket skall, efter samråd med Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Livsmedelsekonomiska institutet, länsstyrelserna och berörda organisationer, bl.a. genomföra en översyn i syfte att fullt utnyttja tillgängliga medel. Jordbruksverket skall genom översynen analysera behovet av och lämna förslag på eventuella förändringar i miljö- och landsbygdsprogrammet mot bakgrund av målen i programmet och vunna erfarenheter. Verket skall också i samband med analysen bedöma om det finns behov av och eventuellt lämna förslag på ytterligare miljö- och landsbygdsåtgärder. Jordbruksverket skall vidare bl.a. bedöma de sammanlagda effekterna av och förutsättningarna för att tillföra ytterligare EG-medel för de åtgärder som eventuellt föreslås genom tillämpning av modulering i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1259/1999 av den 17 maj 1999 om gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Uppdraget skall redovisas senast den 31 december 2001. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag när det gäller medelsanvisning under anslagen 44:1 och 44:2. Därmed avstyrks motionerna MJ233 (c) yrkandena 24 och 25, MJ243 (kd) yrkandena 5, 6 och 21 delvis, MJ252 (c) yrkande 5 delvis och MJ766 (kd) yrkandena 6 och 7. De i motionerna MJ243 och MJ252 framförda yrkandena om en höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet. Vidare tillstyrker utskottet de bemyndiganden som regeringen föreslår.

Med anledning av de i flera motioner framförda synpunkterna beträffande jordbruket i norra Sverige vill utskottet anföra följande. En av utgångspunkterna i tillämpningen av miljö-, struktur- och regionalstöden under perioden 1995–2000 har varit att förbättra konkurrenskraften och upprätthålla stödnivån till jordbruket i norra Sverige. Enligt fördraget om Sveriges anslutning till EU har det varit möjligt att lämna ett stöd till jordbruket i norra Sverige motsvarande nivån före det svenska medlemskapet. Det tidigare statliga stödet ersattes av stödformerna kompensationsbidrag, miljöersättning för att hålla landskapet öppet och ett särskilt nationellt stöd vars utformning regleras av särskilda beslut av EG-kommissionen. På regeringens uppdrag redovisade Statens jordbruksverk i mars 1998 en utvärdering av de regionala stöden till jordbruket (Rapport 1998:2). Verket ansåg inte att det var motiverat att föreslå några större förändringar i de regionala stöden. Årligen redovisar Jordbruksverket statistik om det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Denna visar att det sker en snabb strukturförändring av jordbruket i Norrlands inland utan att någon minskning av produktionen sker. Utbetalat nationellt stöd, som har koppling till produktionen, har för stödområde 1 uppgått till ca 55 miljoner kronor per år under de senaste åren. Även kompensationsbidraget till mindre gynnade områden och miljöstödet för att hålla landskapet öppet har betalats ut med i stort sett oförändrat belopp, ca 56 miljoner kronor per år. Det innebär att en i stort sett oförändrad produktion av i första hand mjölk bedrivs vid färre och större företag. Utgångspunkten för det nya miljö- och landsbygdsprogrammet är att den tidigare stödnivån för jordbruket i norra Sverige skall upprätthållas genom motsvarande stödformer i det nya programmet. Villkoren för det nationella stödet, som inte ingår i miljö- och landsbygdsprogrammet, är desamma som tidigare. Det bör också nämnas att möjligheterna att få arealersättning från år 2000 har utökats

genom att odling av vallensilage blivit stödberättigad. Eftersom vallodling helt dominerar växtodlingen i stödområde 1 innebär förändringen ett inkomstillskott för jordbruksföretagen. Vidare bör framhållas att det i båda nu antagna samlade programdokumenten för mål 1 finns resurser avsatta för utveckling av jordbruket och landsbygden i regionen. Både för den norra och för den södra regionen har särskilda åtgärder planerats för att i ökad omfattning främja det fjällnära jordbruket och för att underlätta och främja en diversifiering av jordbruket. Stöd villkoren för investeringar i jordbruksföretagen och den småskaliga livsmedelsindustrin har förbättrats. I inlandet kan stöd lämnas med upp till 50 % för investeringar som höjer jordbruksföretagens konkurrensförmåga. Anpassning till ett ekologiskt hållbart jordbruk och diversifiering prioriteras. Stödet till bearbetning och saluföring kommer att främst inriktas på småskalig förädling och marknadsföring av produkter baserade på lokala råvaror. Även andra åtgärder i de integrerade mål 1-programmen har som syfte att gynna utvecklingen i inlandet. Avslutningsvis konstaterar utskottet att de nu antagna samlade programdokumenten för mål 1 kan antas stärka konkurrenskraften för jordbruket i Norrlands inland. Åtgärder möjliggörs som både underlättar en nödvändig fortsatt strukturutveckling inom jordbruket och främjar ökad sysselsättning på landsbygden bl.a. genom en snabbare diversifiering av de jordbruksföretag som saknar förutsättningar att utveckla sin jordbruksproduktion. Utskottet förutsätter att regeringen även i fortsättningen kommer att följa utvecklingen och effekterna av de åtgärder som nu vidtagits. Med det anförda föreslår utskottet att motionerna MJ206 (c), MJ223 (c), MJ235 (kd) yrkande 1, MJ246 (v) yrkandena 1 och 3 samt MJ256 (m) yrkande 15 delvis lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

Enligt Jordbruksverkets redovisning av stödet till svinproduktionen i norra Sverige har stödet till suggor/smågrisproduktion minskat i omfattning varje år under perioden 1996–1999. Stödets omfattning har minskat från 5 700 djur till 4 400 djur. Referensvolymen är 7 400 suggor. Däremot har antalet slaktsvin med stöd under samma period ökat från 105 000 till 109 000. Stödets omfattning når nästan upp till den tillåtna referensvolymen. Det tillåtna sammanlagda stödet till suggor/smågrisproduktion är 2,91 miljoner kronor. Under år 1999 betalades 1,71 miljoner kronor ut. Det finns därför ett utrymme på ca en miljon kronor för en höjning av stödnivån utan att den tillåtna omfattningen överskrids. En höjning av stödet per sugga måste godkännas av Europeiska kommissionen. Enligt uppgift från Jordbruksdepartementet finns ett utrymme på totalt ca 5 miljoner kronor för eventuella stödjusteringar på anslagsposten nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige (44:1). Frågan om en eventuell förändring av stödet inom den framförhandlade ramen kommer att beredas inom departementet under hösten. I det sammanhanget kommer även frågan om stödnivån för suggor/smågrisproduktion att behandlas. Utskottet förutsätter att de eventuella förändringar som genomförs medför att den framförhandlade ramen bättre kan utnyttjas. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motionerna MJ210 (c), MJ235 (kd) yrkande 2, MJ246 (v) yrkande 2 och MJ256 (m) yrkande 15 delvis lämnas utan vidare åtgärd.

Propositionen

Anslaget disponeras av Jordbruksverket för att inom skilda nationella handlingsprogram, huvudsakligen genom försöks- och utvecklingsverksamhet, styra utvecklingen inom jordbruket och trädgårdsnäringen mot minskat växtnäringssläckage, minskad ammoniakavgång, säkrare och minskad användning av kemiska bekämpningsmedel, bevarande av biologisk mångfald och tillvaratagande av kulturvärden samt ökad andel ekologisk produktion. Likaså disponeras anslaget för uppföljning och utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitikens miljöeffekter, m.m.

Regeringen föreslår att medel avsätts för en utvecklingsfond för trädgårdsnäringen. Som skäl härför anförs bl.a. att företrädare för trädgårdsnäringen vid flera tillfällen har gjort framställningar till regeringen om inrättandet av en trädgårdsnäringssond för åtgärder till stöd för näringen, t.ex. FoU-verksamhet. Olika lösningar på frågan har övervägts inom Regeringskansliet. Regeringen föreslår nu att medel för ändamålet avsätts inom ramen för detta anslag. För finansieringen bör bl.a. utnyttjas medel som frigörs genom att kreditgarantivningen till trädgårdsnäringen upphör (se anslaget 44:4) På sikt bör en bidragsnivå på 8 miljoner kronor per år eftersträvas. För år 2001 beräknas 5 miljoner kronor kunna avsättas för ändamålet.

Regeringen bedömer anslagsbehovet till 29 429 000 kr för år 2001. Anslagsbehoven för åren 2002 och 2003 beräknas oförändrade i fasta priser.

Motionerna

I motion MJ228 (s) framhålls att medel till försöks- och utvecklingsverksamhet inom ekologisk produktion sedan ett antal år har funnits inom anslaget "Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket" (ny beteckning 44:3). En ram för dessa ändamål har specificerats inom anslaget. I budgetförslaget för år 2001 anges inte längre några ramar inom anslaget. Det innebär att Jordbruksverket fritt kan fördela medlen mellan de olika ändamål som anslaget omfattar. Den praktiska försöks- och utvecklingsverksamheten inom ekologiskt lantbruk riskerar därmed att förlora de öronmärkta medel som i ett antal år funnits inom anslaget för miljöförbättrande åtgärder. Jordbruksverket bör därför ha en klar instruktion om att minst samma ram som tidigare skall finnas tillgänglig under år 2001 för försök och utveckling, inklusive aktörsoberoende insatser för marknadsutveckling. Enligt motion MJ233 (c) har regeringen under senare år ökat anslagen till forskning om ekologiskt jordbruk och trädgårdsproduktion. Detta är en positiv utveckling och en nödvändighet om målet skall kunna nås att den ekologiska odlade arealen skall uppgå till 20 % år 2005 samt att den ekologiska animalieproduktionen bör öka. De basanslag (5 miljoner kronor) för forskning i ekologiskt lantbruk som beviljats i årets budgetproposition går endast till Centrum för uthålligt lantbruk (CUL) vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Detta gör att andra forskningsinstitutioner som är verksamma på detta område blir utan basanslag. Centerpartiet anser att den verksamhet som bedrivs vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet vid Rudolf Steinerhögskolan i Järna är

mycket viktig. Det är därför olyckligt att regeringen inte ger institutet de basanslag för forskning som behövs för en fullgod utveckling av forskningen. Centerpartiet vill säkerställa forskningen vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet. Anslaget 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket (utgiftsområde 23) bör därför räknas upp med 5 000 000 kr (yrkande 22). I motion MJ243 (kd) uppmärksammas att potatisodlingen inte omfattas av den av regeringen föreslagna forsknings- och utvecklingsfonden och således inte får motsvarande möjlighet att finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet som trädgårdsnäringen. Enligt motionärerna är det angeläget att även potatisodlingen ges tillgång till budgetmedel i motsvarande omfattning och anslaget bör därför tillföras ytterligare 5 000 000 kr (yrkande 21 delvis). Även i motion MJ252 (c) föreslås att anslaget tillförs 5 000 000 kr utöver regeringens förslag. Ytterligare medel bör enligt motionärerna avsättas som basanslag för att förstärka forskningen om ekologiskt lantbruk vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet, Rudolf Steinerhögskolan i Järna (yrkande 5 delvis). Enligt motion MJ257 (fp) bör framtidens landsbygdsstöd inriktas än mer mot miljövänligt jordbruk. I detta arbete är böndernas insatser centrala. Det är självklart att miljön påverkas då själva syftet med jordbruk är att försöka förmå jorden att ge en så stor avkastning som möjligt. För att främja det miljövänliga jordbruket föreslår motionärerna att anslaget tillförs ytterligare 30 000 000 kr utöver regeringens förslag (yrkande 12 delvis). Samma förslag framförs även i motion Fi211 (fp) yrkande 21 delvis. Även i motion MJ766 (kd) yrkande 1 uppmärksammas behovet av en forsknings- och utvecklingsfond för potatisodlingen.

Utskottets överväganden

Som framhålls i propositionen har företrädare för trädgårdsnäringen i olika sammanhang gjort framställningar om inrättandet av en trädgårdsnäringssfond för åtgärder till stöd för näringen, t.ex. forskning- och utvecklingsverksamhet. Utskottet har tidigare uttalat sig positivt om en sådan fond (bet. 1998/99: MJU7, s. 41) och föreslår därför att riksdagen godkänner vad regeringen anfört om en utvecklingsfond för trädgårdsnäringen. Vidare ansluter sig utskottet till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslaget 44:3 och tillstyrker regeringens förslag i denna del. Därmed avstyrks motionerna MJ233 (c) yrkande 22, MJ243 (kd) yrkande 21 delvis, MJ252 (c) yrkande 5 delvis, MJ257 (fp) yrkande 12 delvis, Fi211 (fp) yrkande 21 delvis och MJ766 (kd) yrkande 1. De i motionerna MJ243 och MJ252 framförda yrkandena om en höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet.

Anslaget Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket disponeras av Jordbruksverket för att inom skilda nationella handlingsprogram, genom försöks- och utvecklingsverksamhet, styra utvecklingen inom jordbruket och trädgårdsnäringen mot bl.a. ökad andel ekologisk produktion. För innevarande budgetår har inom ramen för anslaget B6 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket (numera anslaget 44:3) sammanlagt 14 miljoner kronor reserverats för försöks- och utvecklingsverksamhet samt marknadsstödande åtgärder inom området ekologisk produktion. Högst 2 miljoner kronor får avse marknadsstödande

åtgärder. Budgetförslaget för år 2001 innehåller inte några ramar inom anslaget för motsvarande ändamål. Enligt utskottets mening vore det olyckligt om den praktiska försöks- och utvecklingsverksamheten förlorar de öronmärkta medel som i ett antal år funnits inom anslaget. Mot bakgrund av att den ekologiskt odlade arealen enligt uppställda mål skall fördubblas till år 2005 och att den ekologiska animalieproduktionen skall öka förutsätter utskottet emellertid att minst samma ram som tidigare skall finnas tillgänglig under år 2001 för fortsatt praktisk försöks- och utvecklingsverksamhet för ekologisk produktion samt marknadsstödjande åtgärder. Enligt utskottets bedömning är syftet med motion MJ228 (s) därmed i allt väsentligt tillgodosett. Yrkandet påkallar således ingen ytterligare riksdagens åtgärd.

44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Propositionen

Från anslaget betalas bidrag till yttre och inre rationalisering enligt förordningen (1978:250) om statligt stöd till jordbrukets rationalisering (omtryckt 1988:999). Enligt tidigare regeringsbeslut lämnas även statsbidrag för åtgärder mot översvämningar i Emån. Bidrag lämnas också enligt förordningen (1987:606) om statligt regionalt stöd till jordbruks- och trädgårdsföretag. Jordfondens verksamhet regleras i förordningen (1989:281) om jordfonden.

När det gäller bidrag till jordbrukets rationalisering görs från anslaget utbetalningar endast för tidigare beslutade stödåtgärder. Stöd lämnas framför allt till vissa omarronderingsprojekt i Dalarnas län. Projektens slutförande är beroende av bl.a. om fastighetsbildningsföretagarna överklagas till domstol. Från tidigare års bidragsramar finns reserverade medel som ingår som upparbetade kostnader i framför allt de äldre projekten.

Behovet av medel för utbetalning av tidigare beslutade stöd bedöms bli begränsat. Regeringen beräknar kostnaderna till 5 miljoner kronor för år 2001. Kreditgarantivningen vad gäller trädgårdsföretag bör upphöra den 1 januari 2001. Statens kostnader för verksamheten kommer därmed gradvis att minska. Medel kan därigenom överföras till anslaget Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket för finansieringen av en fond för trädgårdsnäringen (se anslaget 44:3). För år 2001 uppgår överföringen till 2 miljoner kronor. Regeringen beräknar således kostnaderna för täckande av förluster på grund av statliga garantiåtaganden till 15 miljoner kronor. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 20 000 000 kr för år 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven vara oförändrade.

Motionerna

Enligt motion MJ202 (kd) bör bidraget för jordbrukets rationalisering också få användas till nya omarronderingsprojekt. Det är mycket olyckligt att bidraget endast får användas till redan beslutade stödåtgärder. Möjligheterna till fortsatta goda resultat, framför allt när det gäller omarrondering i Dalarna, kan därmed inte tas till vara. Även i motion MJ221 (c) yrkas att bidraget till jordbrukets rationalisering även skall få användas till nya omarronderings-

projekt i Dalarna. Enligt motionärerna finns det inför kommande år både ett behov av fortsatt statligt stöd i form av medfinansiering och behov av statligt stöd till nya projekt. När det gäller förutsättningarna för fortsatt omarrondering i Dalarna framhålls även i motion MJ229 (s) yrkande 1 att denna verksamhet i dag begränsas av att bidraget till jordbrukets rationalisering endast får användas för tidigare beslutade åtgärder. Stödet för jordbrukets rationalisering m.m. bör enligt motionärerna även få användas till nya omarronderingsprojekt (yrkande 2).

Utskottets överväganden

Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning när det gäller medelsbehovet under anslaget 44:4 och tillstyrker regeringens förslag.

Enligt förordningen (1978:250) om statligt stöd till jordbrukets rationalisering lämnas stöd till vissa omarronderingsprojekt, framför allt i Dalarnas län. Stödet finansieras genom anslag 44:4. Från anslaget görs för närvarande endast utbetalningar för tidigare beslutade stödåtgärder. Utskottet anser i likhet med vad som anförs i motionerna MJ202 (kd), MJ221 (c) och MJ229 (s) att omarronderingsverksamheten bör bedrivas fortlöpande. Det främsta motivet är naturligtvis att nå de positiva effekter för enskilda och samhället som en rationalisering av fastighetsindelningen ger, särskilt vad gäller jord- och skogsbruk. En kontinuerligt bedriven verksamhet är också en förutsättning för att lantmäteriet skall kunna bevara och utveckla sin kompetens på området. Mot den bakgrunden finner utskottet att bidraget till jordbrukets rationalisering inte bör begränsas till enbart tidigare beslutade åtgärder utan även få användas till nya omarronderingsprojekt. Om detta innebär att anslagsbehovet måste omprövas förutsätter utskottet att regeringen återkommer med förslag till finansiering i kommande budgetproposition. Vad utskottet anfört med anledning av motionerna MJ202 (kd), MJ221 (c) och MJ229 (s) yrkandena 1 och 2 bör ges regeringen till känna.

44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under anslaget 44:5.

Samepolitik

Propositionen

Omfattning

Samepolitiken i Sverige omfattar Sametinget som regleras i sametingslagen (1992:1433) och förordningen med instruktion för Sametinget, rennäringen som regleras i rennärlagslagen (1971:437) och i rennärlagsförordningen (1993:384), stödet till det samiska språket, vilket regleras i lagen (1999:1175) om rätt att använda samiska hos förvaltningsmyndigheter och domstolar samt stödet till samisk kultur.

Regeringen föreslår att målet för samepolitiken skall vara att verka för levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar.

Resultatbedömning m.m.

ILO-utredningen föreslår i sitt betänkande en ratificering på fem års sikt för att utestående frågor först måste lösas. Dessa frågor handlar om jakten och fisket, gränsdragning och ett utökat skydd mot inskränkningar i renskötselrätten.

Regeringens urbefolkningsdelegation, som tillsattes 1995 som ett resultat av FN:s urbefolkningsårionde, inledde under år 1999 ett samarbete med Sida för att utarbeta en tydligare policy om urbefolkningar och bistånd. Delegationen var också representerad i FN:s olika arbetsgrupper för urbefolkningsfrågor.

På det nordiska planet inleddes ett närmare samarbete mellan Norge, Sverige och Finland som syftar till regelbundna sameministermöten och ett fördjupat samarbete mellan länderna, bl.a. avseende frågan om en gemensam nordisk samekonvention. Efter ett möte med generalsekreteraren i Nordiska ministerrådet har det beslutats att även ministerrådet skall vara representerat i detta nordiska samarbete.

Jordbruksdepartementet har tillsammans med Utrikes- och Miljödepartementen representerat Sverige i olika internationella forum som rör urbefolkningar, bl.a. FN:s arbetsgrupp om traditionell kunskap, ad hoc-arbetsgruppen för bildandet av ett permanent forum för urbefolkningar inom FN och FN:s arbetsgrupp för en urbefolkningsdelegation.

Enligt ett till konventionen (SÖ 1972:15) mellan Sverige och Norge om renbetning m.m. anslutande protokoll skall Sverige och Norge bekosta och underhålla vissa stängsel. Konventionen gäller t.o.m. den 30 april 2002. Regeringen har ingått ett avtal med Norge om upprättande av och mandat för en blandad svensk-norsk renbeteskommission. Kommissionens arbete pågår och ett betänkande kommer att avges senast den 30 april 2001.

Länsstyrelserna har slutfört den grundläggande redovisningen av samebyarnas markanvändningsanspråk och arbetet med rennäringens riksintressen. Länsstyrelserna kompletterar redovisningen med information om speciellt värdefulla eller känsliga områden för renskötseln, naturvården och kulturmiljövården samt håller dessa à jour.

Arbetet med att ta fram en ny metod för renbetesinventeringar har visat sig oväntat komplicerat. Regeringen avser att, mot bakgrund av lämnade uppdrag till den svensk-norska renbeteskommissionen och den utvecklingsverksamhet som pågår i bl.a. Fjäll-MISTRA, senare återkomma till riksdagen i fråga om lämplig metod för renbetesinventering.

Enligt förordningen (1986:255) om pristillägg på renkött lämnas pristillägg för renkött som godkänts vid köttbesiktning. Slaktåret 1999/2000 lämnades prisstöd med 14,2 miljoner kronor för knappt 1 300 ton renkött.

Genom avtagande cesiumhalter, tidigareläggning av renslakt och utfodring av renar uppgår antalet kasserade slaktkroppar numera endast till ett tjugotal om året.

Medlen fördelas på användningsområden genom beslut av Jordbruksverket efter överläggningar mellan verket och Sametinget. Medlen används bl.a. för katastrofskydd vid svåra betesförhållanden.

Under år 1999 lämnades ca 8 miljoner kronor i bidrag till projekt som samfinansieras med EU. Jordbruksverket har vidare fattat beslut om medfinansiering som innebär utbetalningar från anslaget på ca 8 miljoner kronor under år 2000.

Enligt Riksrevisionsverkets revisionsberättelse fick Sametinget en invändning eftersom årsredovisningen inte hade beslutats av Sametinget. Årsredovisningen skulle enligt dåvarande lydelse av förordningen (1993:327) med instruktion för Sametinget beslutas av Sametinget och inte av dess styrelse. Under år 2000 har förordningen ändrats så att styrelsen numera har den uppgiften.

Den beräknade utgiftsutvecklingen avseende politikområdet Samepolitik till följd av tidigare beslut samt förslagen i 2000 års budgetproposition är följande (i miljoner kronor och löpande priser):

	Utfall 1999	Anslag 2000	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
45:1 Främjande av rennäringen m.m.	39	36	39	37	37	37
Totalt för utgifts- område 23	39	36	39	37	37	37
45:2 Sametinget	12	15	16	15	15	15
Totalt för politikområdet	51	51	55	52	52	52

Utskottets överväganden

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner det föreslagna målet för politikområdet Samepolitik. Utskottet har ingen erinran mot regeringens resultatbedömning beträffande verksamheten inom politikområdet. Vidare tillstyrker utskottet det bemyndigande som regeringen föreslår.

45:1 Främjande av rennäringen m.m.

Propositionen

De utgifter som belastar anslaget är

- underhåll av vissa riksgränsstängsel och renskötselplanläggningar för vilka staten har underhållsansvaret,
- statens del av kostnaderna för redovisning av markanvändningen, riksintressen och marker som är värdefulla eller känsliga för renskötseln, natur- och kulturmiljövården,
- framtagande av en ny metod för renbetet,

- prisstöd till rennäringen enligt förordningen (1986:255) om pristillägg på renkött,
- ersättning till följd av Tjernobylolyckan som kan lämnas till jordbruksföretag, renskötselaföretag och till den som helt eller delvis försörjer sig på att fiska till husbehov eller för försäljning enligt förordningen (1994:246) om ersättning för vissa merkostnader och förluster med anledning av Tjernobylolyckan,
- kostnader för medlare i tvister mellan samebyar och jordbrukare när det gäller skadeersättning vid renbetning på åkermark,
- övriga åtgärder för främjande av rennäringen som beslutas efter överläggningar mellan staten och rennäringen,
- samfinansieringen av EU-projekt för utveckling av rennäringen.

I betänkandet Samerna – ett ursprungsfolk i Sverige (SOU 1999:25) behandlas ett flertal frågor som rör rennäringen och samerna. Regeringen beslöt den 19 april 2000 att 48 737 000 kr av anslagssparandet under anslaget Främjande av rennäringen m.m. skulle ställas till regeringens disposition. För det fortsatta arbetet med betänkandets olika förslag inför ett ställningstagande till om Sverige kan ratificera konventionen, anser regeringen att en del av anslagssparandet bör kunna disponeras även för detta ändamål.

Under 1990-talet har antalet slaktade renar minskat vilket har bidragit till ett högt anslagssparande. Regeringen bedömer anslagsbehovet till 37 000 000 kr för år 2001. För vardera åren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven vara oförändrade.

Motionerna

Med hänvisning till pågående rättsliga processer mellan markägare och olika samebyar om sedvanerätten till vissa vinterbetesmarker framhålls i motion N385 (m) yrkande 17 behovet av en gränsdragningskommission. Enligt motion MJ238 (kd, m, c, fp) bör Gränsdragningskommissionens arbete och informationsinsatser om samerna och deras kultur, historia och näring inledas snarast (yrkande 1). Även i motion K738 (mp) tas frågan upp om tillsättning av en gränsdragningskommission för att gränsbestämma renskötseområdet i enlighet med ILO-utredningens förslag (yrkande 11). Kommissionen bör vara internationellt sammansatt för att säkerställa en rättvis hantering av frågan och för att undvika kopplingar till intressegrupper i området (yrkande 12).

Finansieringen av informationsinsatsen om samerna och deras kultur behandlas i två motioner. Motionärerna vänder sig mot att regeringen avser att för ändamålet använda medel ur anslaget Främjande av rennäringen m.m. I motion MJ238 (kd, m, c, fp) begärs att finansieringen av informationsinsatsen redovisas till riksdagen i aviserad skrivelse under hösten 2000 eller senast i tilläggsbudgeten år 2001 (yrkande 2). Genom att använda anslaget Främjande av rennäringen m.m. spelar regeringen, enligt motion K378 (mp), ut renägande samer mot icke renägande samer (yrkande 4). I samma motion framförs krav på särskilda åtgärder för att värna samernas språk och kultur (yrkande 2). Enligt motion MJ240 (s) är det nödvändigt att informations-

Utskottets överväganden

I ILO-utredningens betänkande Samerna – ett ursprungsfolk i Sverige (SOU 1999:25) föreslogs bl.a. att en gränsdragningskommission skulle tillsättas för att klarlägga omfattningen av den mark som samerna traditionellt innehar och nyttjar. Av två frågesvar (prot. 2000/01:17, fråga 2000/01:58 och prot. 2000/01:22, frågorna 2001:102 och 128) framgår att direktiv för en sådan kommission liksom dess sammansättning utarbetas i Regeringskansliet. Avsikten är att kommissionen skall kunna påbörja sitt arbete under våren 2001. Enligt jordbruksministern bör kommissionens huvuduppgift vara att bestämma det geografiska områden där renskötsel får bedrivas. Syftet med motionerna MJ238 (kd, m, c, fp) yrkande 1 delvis, K738 (mp) yrkandena 11 och 12 och N385 (m) yrkande 17 kommer därmed att bli i allt väsentligt tillgodosett utan någon vidare åtgärd från riksdagens sida.

Enligt vad utskottet inhämtat har regeringen vidare för avsikt att under år 2001 inleda en nationell informationsinsats om samerna som ursprungsfolk i Sverige och om samisk kultur. Satsningen skall rikta sig till samtliga svenskar. Utskottet välkomnar regeringens initiativ och förutsätter att satsningen, som utskottet betraktar som ett nationellt åtagande och en angelägenhet för hela befolkningen, kommer att få karaktären av en bred och långsiktig insats för att öka kunskapen om och förståelsen för samerna och samisk kultur. Mot den bakgrunden föreslår utskottet att regeringen, i avvaktan på Rennäringspolitiska kommitténs förslag, under år 2001 återkommer till riksdagen med en redogörelse för satsningens närmare utformning och med förslag om finansiering. Vad utskottet anfört med anledning av motionerna MJ238 (kd, m, c, fp) yrkandena 1 i aktuell del och 2 och K378 (mp) yrkande 4 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det ovan anförda tillgodoser enligt utskottets mening i allt väsentligt syftet även med motion K378 (mp) yrkande 2. Motionen i denna del bör inte medföra någon vidare åtgärd från riksdagens sida. På samma grund avstyrks motion MJ240 (s).

I övrigt finner utskottet regeringens förslag om medelstildelning under anslaget väl avvägt och tillstyrker propositionen i denna del.

Forskningspolitik och Utbildningspolitik under utgiftsområdena 16 och 23

Propositionen

Verksamheten vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ingår som en del i politikområdet Utbildning som presenteras inom utgiftsområde 16.

Med anledning av den nya forskningsrådsorganisationen flyttas det tidigare anslaget G2 till utgiftsområde 20 anslaget Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader.

Det tidigare anslaget G3 Skogs- och jordbrukets forskningsråd byter namn till Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning. Medlen till stöd för forskningen inom de areella näringarna anvisas under utgiftsområde 23.

Verksamheten vid Forskningsrådet ingår som en del i politikområdet Forskning. Verksamheten utgör också ett viktigt medel för att förverkliga målen inom livsmedelspolitiken, landsbygdspolitiken, djurpolitiken, samepolitiken samt skogspolitiken.

25:1 Sveriges lantbruksuniversitet

Propositionen

Anslaget finansierar grundutbildning, forskarutbildning, forskning, fortlöpande miljöanalys samt information och fortbildning. Verksamheten bedrivs utifrån ett sektorsansvar, som preciseras av ansvarsområdena jord- och trädgårdsbruk, landskapsplanering, livsmedelsproduktion, naturvård, skogsbruk och vedråvarans förädling, vattenbruk samt veterinärmedicin och husdjurskötsel.

Grundutbildningen bedrivs inom fyra långa och åtta korta yrkesprogram samt inom de fyra magisterprogrammen skogsvetar-, bioteknologi- och naturresursprogrammen samt ekonomiprogrammet med naturresursinriktning. Forskningen bedrivs utifrån de riktlinjer som angetts i den forskningspolitiska propositionen Forskning och samhälle (prop. 1996/97:5, bet. 1996/97:UbU3, rskr. 1996/97:99).

Av anslaget har 3 miljoner kronor ställts till regeringens disposition.

Genom statsmakernas beslut har SLU tilldelats ett antal nya utbildningsplatser. Detta har lett till att en allt större del av anslaget går till grundutbildning. I enlighet med tidigare beslut anvisas medel för 450 nya utbildningsplatser som tilldelades SLU under år 1998, för 200 nya platser år 1999 samt för ytterligare 420 nya utbildningsplatser som SLU tilldelats fr.o.m. hösten 2000.

För forskarutbildningen angavs 270 examina för perioden 1997–1999 som mål vad gäller lägsta antalet examina. Under treårsperioden har 371,5 examina avlagts, vilket innebär att målet uppfyllts med god marginal. För perioden 2001–2004 föreslår regeringen att målet för antal forskarexamina vid SLU skall vara 400.

Som ett led i att stärka djurskyddets ställning förstärktes anslaget för år 1999 engångsvis med 3 miljoner kronor för delfinansiering av en professur i djurskydd vid veterinärmedicinska fakulteten vid SLU för kommande femårsperiod. Professuren är under tillsättning.

Artdatabanken är en särskild enhet vid SLU. För att ge Artdatabanken möjlighet att förstärka kompetensen och utveckla verksamheten föreslås en ökning av SLU:s anslag med 5 miljoner kronor per år. Resursförstärkningen

finansieras genom en omfördelning från utgiftsområde 18 anslaget Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet.

2000/01:MJU2

Regeringen bedömer anslagsbehovet för år 2001 till 1 199 121 000 kr. För åren 2002 och 2003 beräknas anslagsbehoven vara oförändrade i fasta priser.

Motionen

I motion MJ604 (fp, kd) begärs en utredning om anslagen till SLU så att särkostnaden för den djursjukvård som bedrivs för veterinärutbildningen täcks på ett tillfredsställande sätt. Motionärerna gör en jämförelse med finansieringen av motsvarande kostnader för bl.a. utbildningen av läkare och tandläkare.

Utskottets överväganden

Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning när det gäller anslaget 25:1 och tillstyrker regeringens förslag.

I samband med förra årets budgetbehandling (bet. 1999/2000:MJU2) avstyrkte utskottet en motion av samma innebörd som motion MJ604 (fp, kd). Utskottet förutsatte då att regeringen i sin anslagsberäkning hade beaktat de särskilda kostnader för veterinärutbildningen som uppmärksammades i motionen. Utskottets ställningstagande kvarstår. Härutöver vill utskottet erinra om att, enligt 2 kap. 3 § förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet, det är en uppgift för universitetets styrelse att besluta i viktigare frågor om den interna resursfördelningen. Med det anförda avstyrks motionen.

26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning

Propositionen

Anslaget finansierar forskningsstöd och stöd till kollektiv forskning om de areella näringarna inom Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Den tidigare verksamheten inom området bedrevs av Skogs- och jordbrukets forskningsråd (SJFR) som avvecklas.

SJFR har för den kollektiva forskningen träffat avtal med Stiftelsen Jordbruks- och Miljöteknisk forskning om gemensam finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet. Ansvaret för programmets genomförande ligger hos Jordbrukstekniska institutet (numera Institutet för jordbruks- och miljöteknik). SJFR har vidare träffat avtal med Stiftelsen Skogsbrukets Forskningsinstitut om gemensam finansiering av viss skogsforskning. Avtalen omfattar perioden 1997–2000 för verksamhetens inriktning, men den ekonomiska delen har, på grund av strukturförändring av det statliga stödet till den kollektiva forskningen, omfattat ett år i taget.

Insatserna inom trädgårdsforskningen avser områdena hemträdgårdar och grönytemiljöer, inklusive verksamheten inom MOVIUM-sekretariatet vid

SLU i Alnarp. Växtförädlingsprogrammet avser icke kommersiella jordbruks- och trädgårdsgrödor.

2000/01:MJU2

Anslaget till den kollektiva forskningen var 48,4 miljoner kronor för år 2000.

Det är enligt regeringen angeläget att det nyligen avslutade forskningsprogrammet för ekologisk jordbruks- och trädgårdsproduktion får en uppföljning, och regeringen föreslår därför att 28 miljoner kronor avsätts för detta ändamål. Härav skall 5 miljoner kronor disponeras av SLU för den verksamhet som bedrivs av Centrum för uthålligt lantbruk (CUL). Medlen för verksamheten skall efter år 2001 anvisas under anslaget 25:1 Sveriges lantbruksuniversitet.

Anslagssparandet uppgick vid ingången av innevarande budgetår till knappt 7,5 miljoner kronor. Genom regeringsbeslut om disposition av anslagssparande har anslagssparandet överstigande 3 % av anslaget, omfattande drygt 1,5 miljoner kronor, indragits till statskassan.

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2001 låta staten ta på sig ekonomiska förpliktelser i samband med stöd till forskning och kollektiv forskning som finansieras över anslaget som innebär utgifter på högst 140 miljoner kronor efter år 2001.

I anslaget har beräknats en ökning med 28 miljoner kronor för forskning om ekologisk produktion.

Regeringen bedömer anslagsbehovet för år 2001 till 240 263 000 kr för Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning. För år 2002 beräknas anslaget vara oförändrat och för år 2003 beräknas anslaget till 236 263 000 kr i fasta priser.

Motionerna

I ett flertal motioner begärs medel till Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet. Enligt motion MJ812 (c) bör 2 miljoner kronor av medlen för forskning kring ekologisk odling disponeras av stiftelsen. Motionärerna i motion MJ243 (kd) begär att 2 miljoner kronor tillförs stiftelsen (yrkande 20). I motion MJ601 (fp) framhålls värdet av att stiftelsen tilldelas forskningsanslag. Ett basanslag till stiftelsen efterlyses i MJ602 (v), och i motion MJ603 (mp) påtalas behovet av öronmärkta medel till stiftelsen.

Enligt motion MJ251 (m) bör anslaget minskas med 10 miljoner kronor. Motionärerna anser att forskning om den konventionella odlingen har möjlighet att ge större miljöeffekt. Medel bör därför föras över till forskning om begränsning av den konventionella produktionens miljöeffekter (yrkande 3). Även motionärerna i motion MJ256 (m) anser att en betydande del av medlen för ekologisk forskning bör satsas på forskning om miljöåtgärder inom det konventionella jordbruket (yrkande 11).

I motion MJ233 (c) begärs en översyn och ökning av forskning och utveckling inom lantbrukssektorn (yrkande 21). Enligt motion MJ304 (v) bör regeringen utreda hur forskningsanslagen inom skogsforskningen fördelas (yrkande 2).

När det gäller den ekologiska forskningen i stort vill utskottet erinra om sin i flera andra sammanhang framförda syn på jordbruket och trädgårdsnäringen som centrala näringar i ett hållbart samhälle. Konsumenternas intresse för miljöhänsyn, etiska värden, livsmedelssäkerhet och global livsmedelsförsörjning ökar och kommer att alltmer förändra dagens marknadssituation. Därmed växer också behovet av kunskaper som har betydelse för omställningen av samhället till en ekologiskt hållbar utveckling. I 2000 års ekonomiska vårproposition (prop. 1999/2000:100, bet. 1999/2000:FiU20) föreslogs i tilläggsbudgeten en ökning av SJFR:s anslag om 15 miljoner kronor för forskning om ekologisk produktion. I samma proposition föreslogs att 35 miljoner kronor per år under perioden 2001–2003 skall avsättas för samma ändamål. Bakgrunden är riksdagens ambition att den ekologiskt odlade arealen bör fördubblas till 20 % till år 2005 samt att den ekologiska animalieproduktionen bör öka. I likhet med regeringen anser utskottet det angeläget att det nyligen avslutade forskningsprogrammet får en uppföljning. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag att 28 miljoner kronor avsätts för detta ändamål. Härav skall 5 miljoner kronor disponeras av SLU för den verksamhet som bedrivs av Centrum för uthålligt lantbruk (CUL). Av budgetpropositionen framgår att regeringen avser att uppdra åt det nya forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande att planera och genomföra ett forskningsprogram för ekologisk jordbruks- och trädgårdsproduktion för perioden 2001–2003 med målet att skapa förutsättningar för att uppnå såväl riksdagens ambition (20 %) som att de övergripande miljö kvalitetsmålen kan nås inom en generation. Programmets resultat bör enligt utskottet kunna utgöra värdefulla kunskapsunderlag för såväl den ekologiska som för den konventionella produktionens utveckling.

Det föreligger således inte någon grundläggande åsiktsskillnad mellan utskottet och motionärerna i motionerna MJ243 (kd) yrkande 20, MJ601 (fp), MJ602 (v), MJ603 (mp) och MJ812 (c) om den ekologiska odlingens betydelse för omställningen av samhället till en ekologiskt hållbar utveckling. När det gäller frågan om medel för forskning om ekologisk odling får det emellertid anses vara en uppgift för i första hand det nya forskningsrådet att inom ramen för forskningsprogrammet fördela medel till olika forskningsprojekt. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om medelstildelning under anslaget 26:1 och avstyrker motionerna. Utskottet tillstyrker vidare det bemyndigande som regeringen föreslår.

Som framgår av utskottets uttalande ovan bör resultatet av forskningsprogrammet för ekologisk jordbruks- och trädgårdsproduktion även kunna gynna den konventionella produktionens utveckling och beslut om fördelningen av medel till olika forskningsprojekt ankomma på forskningsrådet. Med hänvisning härtill, och då utskottet tillstyrkt regeringens förslag om medel under anslaget, avstyrks motionerna MJ251 (m) yrkande 3 och MJ256 (m) yrkande 11.

Med vad utskottet i tillämpliga delar anført ovan avstyrks även motion MJ233 (c) yrkande 21.

Som utskottet anført ovan får det anses vara en uppgift för i första hand det nya forskningsrådet att inom ramen för forskningsprogrammet fördela medel till olika forskningsprojekt. Utskottet avstyrker därmed motion MJ304 (v) yrkande 2.

26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under anslaget 26:2.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 2000/01:MJ233 yrkandena 17, 22, 24 och 25, 2000/01: MJ243 yrkandena 5–8, 10, 18 och 21, 2000/01: MJ251 yrkandena 3–7, 2000/01: MJ252 yrkandena 1–5, 2000/01: MJ256 yrkande 11, 2000/01: MJ257 yrkande 12, 2000/01: MJ312 yrkande 7, 2000/01: MJ766 yrkandena 1, 6 och 7 samt 2000/01: Fi211 yrkande 21 delvis anvisar anslag för budgetåret 2001 under utgiftsområdet enligt utskottets förslag i bilaga 1,

res. 1 (m)

res. 2 (fp)

2. beträffande *kompensation för senarelagd utbetalning av arealersättning*

att riksdagen med anledning av motionerna 2000/01: MJ233 yrkande 15 och 2000/01: MJ256 yrkandena 8 och 9 samt med avslag på motion 2000/01: MJ233 yrkande 14 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført,

3. beträffande *fortsatt stöd till omarrondering*

att riksdagen med anledning av motionerna 2000/01: MJ202, 2000/01: MJ221 och 2000/01: MJ229 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført,

4. beträffande *vissa bemyndiganden*

att riksdagen

a) bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 5 600 000 kr under år 2002,

b) bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 5 000 000 kr efter år 2001,

c) bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m., fatta beslut som inklusive

tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 4 600 000 000 kr under år 2002,

d) bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 1 600 000 kr under år 2002,

e) bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, fatta beslut om stöd som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 2 950 000 000 kr efter år 2001,

f) bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 3 515 000 000 kr efter år 2001,

g) bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 45:1 Främjande av rennäringen m.m., fatta beslut om stöd som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 8 000 000 kr efter år 2001,

h) bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad: Forskning och kollektiv forskning, fatta beslut om stöd som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 140 000 000 kr efter år 2001,

5. *beträffande målen för vissa politikområden*

att riksdagen godkänner de föreslagna målen för politikområdena Djurpolitik, Livsmedelspolitik, Landsbygdspolitik och Samepolitik,

6. *beträffande miljöavgifter i jordbruket*

att riksdagen avslår motion 2000/01:MJ243 yrkande 4,

res. 3 (kd)

7. *beträffande ökat anslag till skogsvårdsorganisationen*

att riksdagen avslår motion 2000/01:MJ305 yrkande 1,

8. *beträffande plantering av lövskog*

att riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ302 och 2000/01:MJ314,

9. *beträffande skogsbilvägar, m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ305 yrkandena 2 och 3 samt 2000/01:MJ308 yrkande 3,

res. 4 (c)

10. *beträffande internationella skogsfrågor, m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ301 och 2000/01:MJ306 yrkande 9,

res. 5 (m)

res. 6 (fp)

11. *beträffande Jordbruksverkets tillgång till kredit*

att riksdagen godkänner att Statens jordbruksverk får tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för EU-verksamhet i Riksgäldskontoret på 5 500 000 000 kr,

12. beträffande *effektivare jordbruksadministration*
att riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ227 och 2000/01:MJ258
yrkande 4,

13. beträffande *avgifter till djur databasen*
att riksdagen avslår motion 2000/01:Sk323 yrkande 30,
res. 7 (kd)

14. beträffande *jordbruket i norra Sverige*
att riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ206, 2000/01:MJ223,
2000/01:MJ235 yrkande 1, 2000/01:MJ246 yrkandena 1 och 3 samt
2000/01:MJ256 yrkande 15 delvis,
res. 8 (m, kd, c)

15. beträffande *svinproduktionen i norra Sverige*
att riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ210, 2000/01:MJ235 yr-
kande 2, 2000/01:MJ246 yrkande 2 och 2000/01:MJ256 yrkande 15
delvis,

16. beträffande *trädgårdsnäringens utvecklingsfond*
att riksdagen godkänner vad som anförts om en utvecklingsfond för
trädgårdsnäringen,

17. beträffande *försöks- och utvecklingsverksamhet inom ekologisk
produktion*

att riksdagen avslår motion 2000/01:MJ228,

18. beträffande *en gränsdragningskommission*
att riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ238 yrkande 1 delvis,
2000/01:K738 yrkandena 11 och 12 och 2000/01:N385 yrkande 17,

19. beträffande *nationell informationssatsning om samerna*
att riksdagen med anledning av motionerna 2000/01:MJ238 yrkandena
1 delvis och 2 och 2000/01:K378 yrkande 4 och med avslag på mot-
ionerna 2000/01:MJ240 och 2000/01:K378 yrkande 2 som sin mening
ger regeringen till känna vad utskottet anför,

20. beträffande *särkostnader för djursjukvård inom veterinärutbild-
ningen*
att riksdagen avslår motion 2000/01:MJ604,

21. beträffande *finansiering av ekologisk forskning och utbildning
vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet*
att riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ243 yrkande 20, 2000/01:
MJ601, 2000/01:MJ602, 2000/01:MJ603 och 2000/01: MJ812,
res. 9 (kd, c, fp)

22. beträffande *översyn och ökning av forskning och utveckling
inom lantbrukssektorn*
att riksdagen avslår motion 2000/01:MJ233 yrkande 21,
res. 10 (c)

23. beträffande *utredning om fördelningen av forskningsanslag
inom skogsforskningen*
att riksdagen avslår motion 2000/01:MJ304 yrkande 2.
res. 11 (v)

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Sinikka Bohlin

I beslutet har deltagit: Sinikka Bohlin (s), Kaj Larsson (s), Jonas Ringqvist (v), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Carl G Nilsson (m), Ingemar Josefsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Kjell-Erik Karlsson (v), Caroline Hagström (kd), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Gudrun Lindvall (mp), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp), Michael Hagberg (s), Lars Lindblad (m) och Ester Lindstedt-Staaf (kd).

Reservationer

1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (mom. 1)

Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m) och Lars Lindblad (m) anför:

41:3 Internationellt skogssamarbete

Sverige har under senare år inte deltagit i den omfattning som vore önskvärt i det internationella skogssamarbetet. Det är angeläget att svenskt kunnande, erfarenhet och tradition presenteras och att våra intressen hävdas i internationella sammanhang. Vi anser därför att anslaget 41:3 Internationellt skogssamarbete bör ökas med 745 000 kr jämfört med regeringens förslag.

42:6 Ersättningar för viltskador

Jaktinstrumentet bör i större utsträckning än i dag användas för att begränsa skador av vilt, såväl de ökade sälskadorna som skador orsakade av de växande rovdjursstammarna. Vi anser därför att anslaget 42:6 Ersättningar för viltskador bör reduceras med 8 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

43:1 Statens jordbruksverk

Till anslaget 43:1 Statens jordbruksverk bör anvisas 295 456 000 kr. Genom regelförenklingar och administrativa förbättringar kan anslaget reduceras med 5 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

Liknande verksamhet som den Livsmedelsekonomiska institutet ansvarar för bedrivs även av Jordbruksverket. Enligt vår mening förefaller detta inte vara optimalt från ett resursperspektiv. Därför föreslås att anslaget minskas med 4 078 000 kr.

*26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande:
Forskning och kollektiv forskning*

Eftersom, enligt vår mening, forskning om den konventionella odlingen har möjlighet att ge större positiv miljöeffekt än ekologisk forskning, bör anslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning reduceras med 10 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag. Motsvarande belopp bör tillföras forskningen om begränsning av den konventionella livsmedelsproduktionens miljöeffekter.

Vi anser att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. *beträffande anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar*

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 2000/01:MJ251 yrkandena 3–7 och 2000/01:MJ256 yrkande 11 samt med avslag på motionerna 2000/01:MJ233 yrkandena 17, 22, 24 och 25, 2000/01:MJ243 yrkandena 5–8, 10, 18 och 21, 2000/01:MJ252 yrkandena 1–5, 2000/01:MJ257 yrkande 12, 2000/01:MJ312 yrkande 7, 2000/01:MJ766 yrkandena 1, 6 och 7 samt 2000/01:Fi211 yrkande 21 delvis anvisar anslag för budgetåret 2001 under utgiftsområdet enligt reservation 1 i bilaga 1 samt som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

2. *Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (mom. 1)*

Harald Nordlund (fp) anför:

42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Lagar och förordningar utgör viktiga styrmedel för ett bättre djurskydd. För en effektiv kontroll av efterföljden av djurskyddsbestämmelserna bör länsstyrelserna och övriga berörda tillsynsmyndigheter få ökade resurser för detta betydelsefulla arbete. Framför allt finns behov av en god tillsyn av djurtransporter. Mot den bakgrunden bör anslaget 42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder tillföras 4 000 000 kr utöver regeringens förslag.

43:1 Statens jordbruksverk

Anslaget 43:1 Statens jordbruksverk bör reduceras med 100 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

Framtidens landsbygdsstöd bör inriktas än mer mot miljövänligt jordbruk. I detta arbete är böndernas insatser centrala. Det är självklart att miljön påverkas då själva syftet med jordbruk är att försöka förmå jorden att ge en så stor avkastning som möjligt. För att främja det miljövänliga jordbruket bör anslaget tillföras ytterligare 30 000 000 kr utöver regeringens förslag.

Jag anser att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar*

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 2000/01:MJ257 yrkande 12 och 2000/01:Fi211 yrkande 21 delvis samt med avslag på motionerna 2000/01:MJ233 yrkandena 17, 22, 24 och 25, 2000/01:MJ243 yrkandena 5–8, 10, 18 och 21, 2000/01:MJ251 yrkandena 3–7, 2000/01:MJ252 yrkandena 1–5, 2000/01:MJ256 yrkande 11, 2000/01:MJ312 yrkande 7 och 2000/01:MJ766 yrkandena 1, 6 och 7 anvisar anslag för budgetåret 2001 under utgiftsområdet enligt reservation 2 i bilaga 1,

3. Miljöavgifter i jordbruket (mom. 6)

Caroline Hagström (kd) och Ester Lindstedt-Staaf (kd) anför:

Trots vackert tal om överenskommelse med bönderna om att miljöavgifterna på något sätt skall återföras till jordbruket ser vi ingenting av detta i budgetpropositionen. Kristdemokraterna har under lång tid drivit kravet om återföring av miljöavgifterna till näringen. Vi kommer att noggrant bevaka hur regeringen hanterar det fortsatta förhandlingsarbetet mot bakgrund av det muntliga avtal som träffats mellan parterna på jordbrukets område. Vi förutsätter att för jordbruket positiva åtgärder presenteras senast i samband med vårbudgeten i april månad 2001.

Vi anser att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *miljöavgifter i jordbruket*

att riksdagen med anledning av motion 2000/01:MJ243 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

4. Skogsbilvägar, m.m. (mom. 9)

Eskil Erlandsson (c) anför:

Det finns i dag ett mycket stort behov av en satsning på skogsbilvägar. Statsbidraget till planering och anläggning av skogsbilvägar har dock dragits in. För att tillgodose behovet bör anslaget för planering och anläggning av skogsbilvägar snarast återinföras.

Förutsättningarna för optimala skogstransporter avgörs förutom av planering och logistiksamordning också till stor del av s.k. flaskhalsar inom ett område. Det finns i dag ett stort behov av regionala och lokala analyser av olika vägtyper. En utredning om var flaskhalsarna finns skulle kunna bidra

till att förbättra skogsbrukets transportförutsättningar och minska transporternas miljöpåverkan. Västerbotten kan med fördel vara pilotlän för en sådan utredning då det där råder ett mycket gott samarbete mellan skogsnäringen och åkerinäringen.

Jag anser att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *skogsbilvägar, m.m.*

att riksdagen med anledning av motion 2000/01:MJ305 yrkandena 2 och 3 samt med avslag på motion 2000/01:MJ308 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

5. Internationella skogsfrågor, m.m. (mom. 10)

Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m) och Lars Lindblad (m) anför:

Det föreligger en rad högaktuella internationella frågor med bäring på skogsbruk, vilka kräver svensk bevakning. Exempel på sådana frågor är vilka områden som skall ingå i nätverket Natura 2000, regelsystem för ersättningsansvar för miljöskador, EU:s vattendirektiv, frågan om sänkor i klimatpolitiken, skogsskyddsfrågor och internationella konventioner. Med så många för skogsnäringen och äganderätten viktiga frågor föreligger en risk att några inte hinner bearbetas tillräckligt. Vi vill därför upprepa kravet på att regeringen avsätter tillräckliga resurser för att kraftfullt kunna företräda svenska intressen i internationella sammanhang. En ur internationell synvinkel positiv inställning till vårt skogsbruk är grunden för en fortsatt framgångsrik svensk skogsindustriexport med bibehållen respekt för våra miljömål.

Vi anser att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *internationella skogsfrågor, m.m.*

att riksdagen med anledning av motion 2000/01:MJ306 yrkande 9 och med avslag på motion 2000/01:MJ301 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

6. Internationella skogsfrågor, m.m. (mom. 10)

Harald Nordlund (fp) anför:

I internationella skogsfrågor måste Sverige visa upp en mer enad front gentemot omvärlden. För att stärka Sveriges medverkan i de internationella diskussionerna på det skogliga området bör ett internationellt skogligt sekretariat inrättas. Sekretariatet bör ledas av en skogsambassadör.

Jag anser att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *internationella skogsfrågor, m.m.*

att riksdagen med anledning av motion 2000/01:MJ301 och med avslag på motion 2000/01:MJ306 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

Caroline Hagström (kd) och Ester Lindstedt-Staaf (kd) anför:

Alltsedan Sverige blev medlem av EU har det svenska jordbruket omfattats av samma jordbrukspolitik som EU, men den svenska regeringen har genom bl.a. högre avgifter försatt svensk jordbruksnäring i en ohållbar konkurrenssituation. För att skapa rimliga konkurrensförutsättningar föreslår Kristdemokraterna förändringar som tar sin utgångspunkt i den statliga utredningen En livsmedelsstrategi för Sverige (SOU 1997:167). Vi föreslår bl.a. att jordbrukarnas avgifter till djurdatabasen avskaffas.

Vi anser att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *avgifter till djurdatabasen*
att riksdagen med anledning av av motion 2000/01:Sk323 yrkande 30
som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

8. Jordbruket i norra Sverige (mom. 14)

Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Caroline Hagström (kd), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Eskil Erlandsson (c), Lars Lindblad (m) och Ester Lindstedt-Staaf (kd) anför:

Den nationella ersättningen till jordbruket i norra Sverige, som är direkt kopplad till produktionen, sjunker successivt inom stödområde 1. Tendensen för jordbruksproduktionen inom stödområdet är i dag vikande, särskilt i det fjällnära området. Det är av yttersta vikt att snarast höja den regionala ersättningsnivån till jordbruket i detta område. Bland annat bör intransportersättningens stora betydelse för att öka stabiliteten och framtidstron bland lantbrukarna uppmärksammas. Starka skäl talar för att den höjs för mjölken och återinförs för ägg och kött. De nu föreslagna höjningarna skall givetvis ske inom den befintliga ramen.

Vi anser att utskottets hemställan under 14 bort ha följande lydelse:

14. beträffande *jordbruket i norra Sverige*
att riksdagen med anledning av av motionerna 2000/01:MJ206,
2000/01:MJ223, 2000/01:MJ235 yrkande 1 och 2000/01:MJ256 yrkande 15 delvis samt med avslag på motion 2000/01:MJ246 yrkandena 1 och 3 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

9. Finansiering av ekologisk forskning och utbildning vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet (mom. 21)

Caroline Hagström (kd), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp) och Ester Lindstedt-Staaf (kd) anför:

Den forskning som sedan 1950-talet bedrivs vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet i Järna har varit banbrytande för den ekologiska odlingen i Norden. Forskningen, som ligger nära praktisk tillämpning, bygger på

grundläggande ekologiska principer, kretslopp, förnyelsebar energi och vården av den biologisk mångfalden och syftar till en uthållig försörjning av livsmedel med hög näringskvalitet. Denna forskning utgör ett viktigt komplement till den forskning om ekologisk odling som bedrivs på annat håll. I årets budgetproposition har stiftelsen inte fått någon del av de 35 miljoner kronor per år under tre år som föreslås för forskning och utveckling rörande ekologisk produktion. Enligt vår mening bör 2 miljoner kronor av anslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning disponeras av stiftelsen.

Vi anser att utskottets hemställan under 21 bort ha följande lydelse:

21. *beträffande finansiering av ekologisk forskning och utbildning vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet*
att riksdagen med anledning av motionerna 2000/01: MJ243 yrkande 20, 2000/01: MJ601, 2000/01: MJ602, 2000/01: MJ603 och 2000/01: MJ812 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

10. Översyn och ökning av forskning och utveckling inom lantbrukssektorn (mom. 22)

Eskil Erlandsson (c) anför:

Vårt lands möjligheter att på ett hållbart sätt nyttja jordens och skogens resurser är beroende av en hög nivå på forskning och utveckling inom området. Detta är ett ansvar för såväl staten som näringen. I syfte att främja näringens konkurrenskraft genom bl.a. stärkt vidareförädling måste enligt min mening staten öka anslagen till forskning och utveckling inom jordbruksnäringen och livsmedelsindustrin. Jag vill även betona vikten av att initiativ tas för att öka EU:s insatser och medfinansiering inom jordbruks- och livsmedelsforskningen. Vid en internationell jämförelse är det små resurser som satsas på den tillämpade forskningen inom jordbruks- och livsmedelsnäringen i Sverige. För att möjliggöra en bedömning av lämpliga satsningar bör en översyn genomföras av den tillämpade forskningen inom området.

Bioråvaror kommer att få en allt större betydelse inom livsmedelsproduktionen, för energiframställning och som industriråvara. För att de gynnsamma förutsättningarna för produktion och vidareförädling av bioråvara som finns i vårt land skall kunna utnyttjas är det av största vikt att betydande resurser satsas på forskning och utveckling inom detta område. Inom området finns också goda förutsättningar för många nya arbetstillfällen. Ambitionen måste vara att Sverige skall bli världsledande inom området.

Jag anser att utskottets hemställan under 22 bort ha följande lydelse:

22. *beträffande översyn och ökning av forskning och utveckling inom lantbrukssektorn*
att riksdagen med anledning av motion 2000/01: MJ233 yrkande 21 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

Jonas Ringqvist (v) och Kjell-Erik Karlsson (v) anför:

I dag vet vi att lövskogen inte bara är fördelaktig från naturvårdssynpunkt utan även som producent av värdefullt virke. Det finns emellertid en allmän men föråldrad uppfattning inom skogsnäringen att granen som huvudplanta i de flesta fall är det bästa alternativet. Inom forskningen blir denna uppfattning särskilt tydlig då, trots nya forskningsrön om att lövskogspantering bör tillämpas i större utsträckning, störst ekonomiska resurser används för forskning om gran. Behovet av kunskap om lövskog är i dag stort. Någon fungerande rådgivningsverksamhet för markägare som vill byta trädslag från gran till ädellöv existerar emellertid knappast, och kontinuerlig forskning på området har inte bedrivits. Ökade kunskaper om bl.a. typ av förkultur, tid för plantering av huvudträdslag och insekts- och betesskador är en förutsättning för att en förändring mot ett mer ståndortsanpassat skogsbruk med ett större inslag av löv- och blandskog skall komma till stånd. Regeringen bör därför utreda hur forskningsanslagen inom skogsforskningen fördelas mellan forskning om gran och forskning om löv.

Vi anser att utskottets hemställan under 23 bort ha följande lydelse:

23. beträffande utredning om fördelningen av forskningsanslag inom skogsforskningen

att riksdagen med anledning av motion 2000/01:MJ304 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Caroline Hagström (kd) och Ester Lindstedt-Staaf (kd) anför:

Den 22 november 2000 beslutade riksdagen om ramar för de olika utgiftsområdena. Vi kan av formella skäl inte vidhålla våra anslagsyrkanden i en reservation och väljer därför att i ett särskilt yttrande redovisa vår politik som berör utgiftsområde 23.

Nya anslag

Enligt vår mening har avbytarverksamheten stor betydelse. Den ger lantbrukaren möjlighet att komma ifrån sitt arbete vid någon eller några tidpunkter på året. Eftersom olika system för avbyttjänst nu växer fram i landet är det rimligt att det statliga stödet går direkt till den som använder sig av avbytare och att man får ersättning för uttagen ledig tid med ett maximum som kan höjas i takt med att avbyttarstödet byggs ut. På nytt anslag Avbyttjänst bör anslås 20 000 000 kr. Vidare bör uppmärksammas att de investeringsstöd som fastlagts för den nu inledda programperioden för landsbygdsutveckling inte kommer att kunna ge växthusodlingen det stöd som behövs. Därför bör

möjligheten att återföra skatten till näringen prövas, antingen i ett förstärkt investeringsstöd för sektorn eller direkt genom en skattenedsättning i nivå med konkurrentländerna. Sättet för återföringen bör utredas i anslutning till frågan om jordbrukets produktionskatter. På nytt anslag Kompensation för växthusnäringens skatt på bränsle bör anslås 20 000 000 kr. Vidare föreslås inom genteknikens område att ett informationscentrum för genteknik inrättas. För detta ändamål bör enligt vår mening 2 000 000 kr avsättas på ett nytt anslag, Informationscentrum för bioteknik.

Övriga anslag

På det internationella skogsområdet måste insatserna från statens sida öka. Den internationella konkurrenssituationen gör det helt nödvändigt att det vid svenska beskickningar utomlands finns kompetens och resurser att bevaka skogsfrågorna och marknadsföra svensk skogsindustri och dess miljövänliga produkter. För närvarande är Sverige många gånger inte representerat vid viktiga internationella sammankomster. Det är av nationellt intresse att de svenska skogliga intressena får en ökad internationell statlig representation. Vi anser att ytterligare 1 000 000 kr bör avsättas för denna verksamhet.

Dels har antalet distriktsveterinärer minskat, dels har anslaget 42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen under flera år visat ett ekonomiskt överskott. Mot den bakgrunden anser vi att anslaget bör reduceras med 25 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

Jordbruksverket har stora möjligheter att rationalisera och minska sin byråkrati genom effektiviseringar, exempelvis med ett förenklat clearingsystem. Därför bör kostnaderna för Jordbruksverkets verksamhet kunna minskas med 10 %. Därmed kan anslaget 43:1 Statens jordbruksverk reduceras med 30 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

Fiskeriverket har erhållit ökade anslag under senare år. För år 2001 föreslås därför att anslaget till Fiskeriverket reduceras med 3 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

Vi anser att Livsmedelsverket bör tillföras ytterligare 6 000 000 kr utöver regeringens förslag. Den snabba utvecklingen av nya produkter, ökad handel men också ökad kunskap om olika risker kräver att livsmedelsmyndigheten har kunskap och metoder som kan ligga till grund för hur livsmedelshanteringen skall regleras och kontrolleras.

Sverige måste nu likt andra EU-länder satsa ordentligt med nationella medel för att stötta svensk livsmedelsexport. Efter att först ha utökat anslaget inför innevarande år, om än otillräckligt, görs nu en neddragning av anslaget trots att årets anslagsprognos visar på att medlen gott och väl kommer att förbrukas. Anslaget 43:16 Åtgärder på livsmedelsområdet bör därför ökas med 20 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

När det gäller kostnadsramarna för EG-medfinansierade anslag måste dessa långsiktigt ligga på en nivå som innebär att Sverige fullt ut använder de EG-anslag som är möjliga. Europeiska kommissionen har drastiskt skurit ned kommande miljö- och landsbygdsprogram, vilket drabbar svensk lantbruksnäring hårt. Behovet av stöd till mindre gynnade områden, startstöd till unga jordbrukare och nyetablerade bönder är fortfarande mycket stort. Vidare

måste det vara fel att avveckla det s.k. REKO-stödet om man vill höja miljöambitionen inom hela jordbruksnäringen. Det bör också i fortsättningen vara möjligt att lägga om delar av växtodlingen till ekologisk produktion eller betesdrift utan att den övriga andelen påverkas. Man bör knyta den ekologiska vallen och betesdriften enbart till djurhållning. Den djurhållning som används i betesdriften bör också kunna bestå av hästar. Vidare behövs ett stöd för ekologisk odling i växthus och en särskild stödinsats för att upprätthålla mjölkproduktionen i skogs- och mellanbygd. Sammantaget bör ytterligare 530 miljoner kronor anvisas för att kompensera bortfallet. När det gäller Norrlandsstödet skulle en höjd intransportersättning sannolikt leda till ökad stabilitet och framtidstro. Kostnaden för kadaverinsamlingen har heller inte tidigare beräknats ingå i underlaget för merkostnaderna i norra Sverige. Ytterligare 7 miljoner kronor bör anslås som ett extra Norrlandsstöd. Sammanlagt föreslås att anslaget 44:1 tillförs ytterligare 537 000 000 kr utöver regeringens förslag.

Potatisodlingen omfattas inte av den av regeringen föreslagna forsknings- och utvecklingsfonden och får således inte motsvarande möjlighet att finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet som trädgårdsnäringen. Enligt vår mening är det angeläget att även potatisodlingen ges tillgång till budgetmedel i motsvarande omfattning och anslaget 44:3 bör därför tillföras ytterligare 5 000 000 kr.

2. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Eskil Erlandsson (c) anför:

Den 22 november 2000 beslutade riksdagen om ramar för de olika utgiftsområdena. Jag kan av formella skäl inte vidhålla mina anslagsyrkanden i en reservation och väljer därför att i ett särskilt yttrande redovisa Centerpartiets politik som berör utgiftsområde 23.

Nya anslag

Enligt Centerpartiet bör ett nytt anslag, Forskning och utveckling inom livsmedelssektorn, inrättas. 90 000 000 kr bör anvisas för detta ändamål. Vidare bör 2 000 000 kr anvisas på ett särskilt anslag, Program för gårdsbaserad livsmedelsförädling. På nytt anslag, Stödprogram för strukturomvandling av växthusnäringen, bör anvisas 7 000 000 kr. Vidare föreslås att ytterligare 15 000 000 kr anvisas under ett nytt anslag, Kollektiv resurs för trädgårdsbranschen. Sammanlag bör på nu nämnda nya anslag anvisas 114 000 000 kr.

Övriga anslag

För finansiering av högre ersättning till djurägare för produktionsbortfall vid epizootiutbrott bör anslaget 42:5 Bekämpande av smittsamma djursjukdomar tillföras 35 000 000 kr utöver regeringens förslag.

Centerpartiet anser att det är möjligt att anslå mindre medel till administrationen hos Jordbruksverket. Anslaget 43:1 Statens jordbruksverk bör reduceras med 10 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag

Anslaget 43:5 Arealersättningar och djurbidrag m.m. bör ökas med 40 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

Enligt min mening finns det möjlighet att anslå mindre medel till administrationen hos Fiskeriverket. Anslaget föreslås minskas med 2 000 000 kr.

Vidare är det möjligt att anslå mindre medel till administration hos Statens livsmedelsverk. Anslaget 43:12 bör därför reduceras med 10 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

Det maximala beloppet för startstöd bör höjas till samma nivå som EU-förordningen anger. Beträffande landsbygdsförordningen och miljöstödsprogrammen innebär Sveriges tilldelning av EG-medel en förlust på cirka 0,5 miljarder kronor per år i utebliven EG-finansiering. Till följd härav finns det ett stort behov av ökad ekonomisk kompensation. För att främja en positiv lösning på dessa problem föreslås att anslaget 44:1 tillförs 560 000 000 kr utöver regeringens förslag.

Regeringen har under senare år ökat anslagen till forskning om ekologiskt jordbruk och trädgårdsproduktion. Detta är en positiv utveckling och en nödvändighet om målet skall kunna nås att den ekologiskt odlade arealen skall uppgå till 20 % år 2005 samt att den ekologiska animalieproduktionen bör öka. De basanslag (5 miljoner kronor) för forskning i ekologiskt lantbruk som beviljats i årets budgetproposition går endast till Centrum för uthålligt lantbruk (CUL) vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Detta gör att andra forskningsinstitutioner som är verksamma på detta område blir utan basanslag. Centerpartiet anser att den verksamhet som bedrivs vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet vid Rudolf Steinerhögskolan i Järna är mycket viktig. Det är därför olyckligt att regeringen inte ger institutet de basanslag för forskning som behövs för en fullgod utveckling av forskningen. Centerpartiet vill säkerställa forskningen vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet. Anslaget 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket (uo 23) bör därför räknas upp med 5 000 000 kr.

3. Finansiering av ekologisk forskning och utbildning vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet

Jonas Ringqvist (v), Kjell-Erik Karlsson (v) och Gudrun Lindvall (mp) anför:

I årets budget görs en rejäl satsning på forskning om ekologiska brukningsmetoder. Vi anser att den ekologiska odlingen hör framtiden till och är en viktig del av vad som kallas ett ekologiskt långsiktigt hållbart samhälle. I ett sådant samhälle hör varken bekämpningsmedel eller med olja bundet konstkväve hemma. Där nyttjas naturens egna kvävebildare – ärtväxterna – och eventuell bekämpning sker med naturliga medel. I ett sådant jordbruk är cirkulationen av näringsämnen viktig och kretslopp på gårdsnivå eller mycket nära prioriteras. Dagens ekologiska jordbruk är på väg dit, men forskning behövs för att förfina odlingsmetoden.

I årets budget öronmärks 5 miljoner kronor per år till CUL – Centrum för uthålligt lantbruk – vid SLU. Här bedrivs och kommer att bedrivas spjutspetsforskning inom området. Men CUL är inte ensamt om att bedriva intressant forskning om ekologiska odlingsmetoder. Även i Järna bedrivs sådan forskning, där med biodynamiska förtecken.

Sedan 1950-talet bedrivs det en forskning i nära samverkan med de biodynamiska verksamheterna i Järna. Arbetet bygger på grundläggande ekologiska principer såsom kretslopp, förnybar energi och omsorg om den biologiska mångfalden. Institutet med dess försöksgård Skilleby i samverkan med övriga biodynamiska gårdar i Järna är särskilt inriktad på kretsloppsfrågor, resurshushållning och miljö inom jordbruket. Man har skapat en egen forskningsprofil med tonvikt på lokala och regionala kretslopp och lokal försörjning av livsmedel och vilka miljövinster detta kan ge. Kort sagt: ekologisk hållbarhet i praktiken. För att sprida resultaten bedrivs kurser, hålls föredrag och anordnas exkursioner. Skriftligt rådgivningsmaterial tas fram och distribueras genom Jordbruksverket och via egna publikationer och tidskrifter.

Forskningsarbetet finns redovisat i ett stort antal nationellt och internationellt publicerade rapporter och ligger också till grund för flera av de läroböcker som används i ekologisk odling i Norden. Arbetets omfattning begränsas dock av bristen på ekonomiska medel till basresurser. Biodynamiska forskningsinstitutet vid Rudolf Steinerhögskolan i Järna har ansökt om basanslag till forskning i biodynamiskt och ekologiskt lantbruk av de medel som reserverats till ekologisk jordbruksforskning.

Vi anser att en öronmärkning av medel för den biodynamiska jordbruksforskningen på Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet i Järna är angeläget och skulle kunna skapa ett dynamiskt samspelet med CUL på SLU. Detta skulle kunna öka möjligheten att nå det av riksdagen beslutade målet att 20 % av jordbruksarealen skall vara ekologiskt brukad år 2005.

Vi anser därför att det är angeläget att frågan om basresurs till Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet i Järna behandlas positivt i samband med vårbudgeten.

Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

1 000-tal kronor

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

Politikområde Anslag	Utskottets förslag	Reservanternas förslag i förhållande till utskottets förslag	
		Res. 1 (m)	Res. 2 (fp)
25 Utbildningspolitik			
1 Sveriges lantbruksuniversitet (<i>ram</i>)	1 199 121		
26 Forskningspolitik			
1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning (<i>ram</i>)	240 263	-10 000	
2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien (<i>obet.</i>)	1 149		
41 Skogspolitik			
1 Skogsvårdsorganisationen (<i>ram</i>)	290 056		
2 Insatser för skogsbruket (<i>ram</i>)	180 700		
3 Internationellt skogssamarbete (<i>ram</i>)	1 405	+745	
4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning (<i>ram</i>)	6 000		

Politikområde Anslag	Utskottets förslag	Reservanternas förslag i förhållande till utskottets förslag	
		Res. 1 (m)	Res. 2 (fp)
42 Djurpolitik			
1 Statens veterinärmedicinska anstalt (<i>ram</i>)	93 706		
2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen (<i>obet.</i>)	85 753		
3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder (<i>ram</i>)	22 303		+4 000
4 Centrala försöksdjursnämnden (<i>ram</i>)	8 283		
5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar (<i>ram</i>)	90 950		
6 Ersättningar för viltskador m.m. (<i>ram</i>)	71 000	-8 000	
43 Livsmedelspolitik			
1 Statens jordbruksverk (<i>ram</i>)	300 456	-5 000	-100 000
2 Statens utsädeskontroll (<i>ram</i>)	1 073		
3 Statens växtsortnämnd (<i>ram</i>)	1 449		
4 Bekämpande av växtsjukdomar (<i>ram</i>)	2 629		
5 Arealersättning och djurbidrag m.m. (<i>ram</i>)	5 269 500		
6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter (<i>ram</i>)	1 526 000		
7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m. (<i>ram</i>)	79 700		
8 Fiskeriverket (<i>ram</i>)	66 516		
9 Strukturstöd till fisket m.m. (<i>ram</i>)	30 890		
10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. (<i>ram</i>)	80 000		
11 Fiskevård (<i>ram</i>)	20 000		
12 Statens livsmedelsverk (<i>ram</i>)	119 655		
13 Livsmedelsekonomiska institutet (<i>ram</i>)	8 156	-4 078	
14 Livsmedelsstatistik (<i>ram</i>)	22 624		
15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten (<i>ram</i>)	3 700		

Politikområde Anslag	Utskottets förslag	Reservanternas förslag i förhållande till utskottets förslag	
		Res. 1 (m)	Res. 2 (fp)
16 Åtgärder inom livsmedelsområdet (<i>ram</i>)	25 000		
17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m. (<i>ram</i>)	37 089		
44 Landsbygdspolitik			
1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (<i>ram</i>)	2 203 000		
2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (<i>ram</i>)	1 500 922		
3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket (<i>res.</i>)	29 429		+30 000
4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m. (<i>ram</i>)	20 000		
5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m. (<i>ram</i>)	1 538		
45 Samepolitik			
1 Främjande av rennäringen m.m. (<i>ram</i>)	37 000		
Summa för utgiftsområdet	13 677 015	-26 333	-66 000

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2001 inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(m)	(kd)	(c)	(fp)
25:1 Sveriges lantbruksuniversitet	(ram)	1 199 121				
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning	(ram)	240 263	-10 000			
26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	(obet.)	1 149				
41:1 Skogsvårdsorganisationen	(ram)	290 056				
41:2 Insatser för skogsbruket	(ram)	180 700				
41:3 Internationellt skogssamarbete	(ram)	1 405	+745	+1 000		
41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogs- skadeövervakning	(ram)	6 000				
42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt	(ram)	93 706				
42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen	(obet.)	85 753		-25 000		
42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	(ram)	22 303				+4 000
42:4 Centrala försöksdjursnämnden	(ram)	8 283				
42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	(ram)	90 950			+35 000	

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(m)	(kd)	(c)	(fp)
42:6 Ersättningar för viltskador m.m.	(ram)	71 000	-8 000			
43:1 Statens jordbruksverk	(ram)	300 456	-5 000	-30 000	-10 000	-100 000
43:2 Statens utsädeskontroll	(ram)	1 073				
43:3 Statens växtsortnämnd	(ram)	1 449				
43:4 Bekämpande av växtsjukdomar	(ram)	2 629				
43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m.	(ram)	5 269 500			+40 000	
43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	(ram)	1 526 000				
43:7 Räntekostnader för förskotterade arealersättningar m.m.	(ram)	79 700				
43:8 Fiskeriverket	(ram)	66 516		-3 000	-2 000	
43:9 Strukturstöd till fisket m.m.	(ram)	30 890				
43:10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	(ram)	80 000				
43:11 Fiskevård	(ram)	20 000				
43:12 Statens livsmedelsverk	(ram)	119 655		+6 000	-10 000	
43:13 Livsmedelsekonomiska institutet	(ram)	8 156	-4 078			
43:14 Livsmedelsstatistik	(ram)	22 624				
43:15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten	(ram)	3 700				
43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet	(ram)	25 000		+20 000		
43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	(ram)	37 089				
43:18 Forskning och utveckling inom livsmedelssektorn	(ram)				+90 000	

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(m)	(kd)	(c)	(fp)
43:19 Informationscentrum för bioteknik	(ram)			+2 000		
43:20 Stödprogram för strukturomvandling av växt- husnäringen	(ram)				+7 000	
43:21 Kollektiv resurs för trädgårdsbranschen	(ram)				+15 000	
43:22 Kompensation för växthusnäringens skatt på bränsle	(ram)			+20 000		
44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	(ram)	2 203 000		+537 000	+560 000	
44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för lands- bygdens miljö och struktur	(ram)	1 500 922				
44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	(res.)	29 429		+5 000	+5 000	+30 000
44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	(ram)	20 000				
44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	(ram)	1 538				
44:6 Avbyttjänst	(ram)			+20 000		
44:7 Program för gårdsbaserad livsmedelsförädling	(ram)				+2 000	
45:1 Främjande av rennäringen m.m.	(ram)	37 000				
Summa		13 677 015	-26 333	+553 000	+732 000	-66 000

Sammanfattning.....	1
Proposition 2000/01:1.....	2
Skogspolitik.....	3
Djurpolitik.....	3
Livsmedelspolitik.....	3
Landsbygdspolitik.....	4
Samepolitik.....	4
Forskningspolitik och Utbildningspolitik.....	4
Motionerna.....	5
Uppvaktning.....	11
Utskottet.....	12
Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.....	12
Utskottets överväganden.....	13
Skogspolitik.....	14
Utskottets överväganden.....	16
41:1 Skogsvårdsorganisationen.....	16
Utskottets överväganden.....	17
41:2 Insatser för skogsbruket.....	17
Utskottets överväganden.....	18
41:3 Internationellt skogssamarbete.....	19
Utskottets överväganden.....	19
41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskade- övervakning.....	20
Djurpolitik.....	20
Utskottets överväganden.....	23
42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt.....	23
42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen.....	24
Utskottets överväganden.....	24
42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder.....	25
Utskottets överväganden.....	25
42:4 Centrala försöksdjursnämnden.....	26
42:5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar.....	26
Utskottets överväganden.....	26
42:6 Ersättningar för viltskador m.m.	27
Utskottets överväganden.....	27
Livsmedelspolitik.....	28
Utskottets överväganden.....	31
43:1 Statens jordbruksverk.....	31
Utskottets överväganden.....	33
43:2 Statens utsädeskontroll, 43:3 Statens växtsortnämnd och 43:4 Bekämpande av växtsjukdomar.....	35
43:5 Arealersättningar och djurbidrag m.m.	35
Utskottets överväganden.....	36
43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter.....	36

43:7 Räntekostnader för förskotterade arealersättningar m.m.	36
Utskottets överväganden	37
43:8 Fiskeriverket	38
Utskottets överväganden	38
43:9 Strukturstöd till fisket m.m., 43:10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. och 43:11 Fiskevård	38
43:12 Statens livsmedelsverk	38
Utskottets överväganden	39
43:13 Livsmedelsekonomiska institutet	39
Utskottets överväganden	40
43:14 Livsmedelsstatistik och 43:15 Jordbruks- och livsmedels- statistik finansierad från EG-budgeten	40
43:16 Åtgärder på livsmedelsområdet	40
Utskottets överväganden	41
43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	41
Landsbygdspolitik	41
Utskottets överväganden	43
44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	43
Utskottets överväganden	46
44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	49
Utskottets överväganden	50
44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	51
Utskottets överväganden	52
44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	52
Samepolitik	52
Utskottets överväganden	54
45:1 Främjande av rennäringen m.m.	54
Utskottets överväganden	56
Forskningspolitik och Utbildningspolitik under utgiftsområdena 16 och 23	56
25:1 Sveriges lantbruksuniversitet	57
Utskottets överväganden	58
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhälls- byggande: Forskning och kollektiv forskning	58
Utskottets överväganden	60
26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	61
Hemställan	61
Reservationer	64
1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (mom. 1)	64
41:3 Internationellt skogssamarbete	64
42:6 Ersättningar för viltskador	64
43:1 Statens jordbruksverk	64
43:13 Livsmedelsekonomiska institutet	65
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och sam- hällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning	65

2. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (mom. 1)	65
42:3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	65
43:1 Statens jordbruksverk	65
44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	66
3. Miljöavgifter i jordbruket (mom. 6).....	66
4. Skogsbilvägar, m.m. (mom. 9).....	66
5. Internationella skogsfrågor, m.m. (mom. 10).....	67
6. Internationella skogsfrågor, m.m. (mom. 10).....	67
7. Avgifter till djurdatabasen (mom. 13).....	68
8. Jordbruket i norra Sverige (mom. 14).....	68
9. Finansiering av ekologisk forskning och utbildning vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet (mom. 21)	68
10. Översyn och ökning av forskning och utveckling inom lantbrukssektorn (mom. 22).....	69
11. Utredning om fördelningen av forskningsanslag inom skogsforskningen (mom. 23).....	70
Särskilda yttranden	70
1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	70
Nya anslag	70
Övriga anslag.....	71
2. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	72
Nya anslag	72
Övriga anslag.....	72
3. Finansiering av ekologisk forskning och utbildning vid Stiftelsen Biodynamiska Forskningsinstitutet	73
Bilaga 1 Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	75
Bilaga 2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2001 inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	78